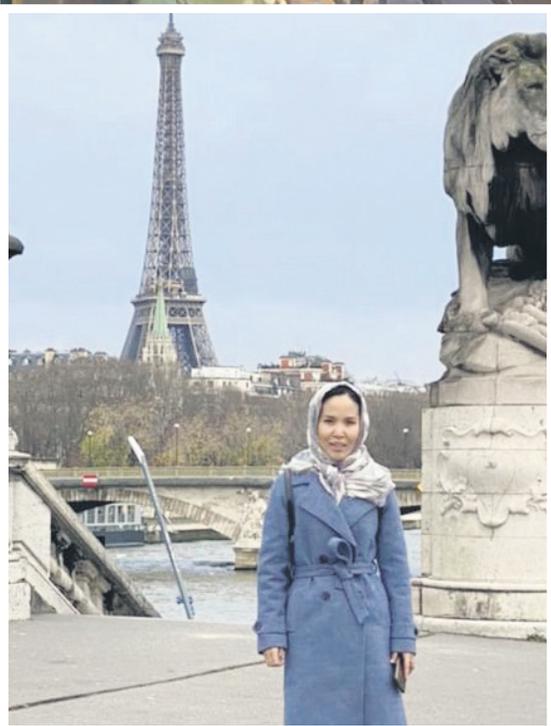

ПАРИЖДЕГИ КЫРГЫЗ СҮРӨТЧҮЛӨРҮНҮН КӨРГӨЗМӨСҮ

Кечээ Франциянын борбору Парижде кыргызстандык сүрөтчүлөр Айып Алакунов жана Кыял Аккүчүкованын "Салттуулук менен заманбаптуулуктун аралыгында" аттуу сүрөт көргөзмөсү ачылды. Бул тууралуу Франциядагы элчи Садык Шер Нияз билдирди. Көргөзмөнү уюштуруу иштерине "Айтыш" коомдук фонду жана элчилик көмөктөшкөн. Сүрөт көргөзмө Париждеги 55 bellechasse арт-галереясында 12-декабрга чейин өтөт.

"Эркин-Тоо"
— өгөмөндүз доордун гезити

2022-ЖЫЛДЫН АЛГАЧКЫ 6 АЙЫНА
ЖАЗЫЛУУ ЖҮРҮП ЖАТАТ.
Баасы накталай төлөм – 1119,78 сом,
которуу аркылуу – 1100,13 сом.

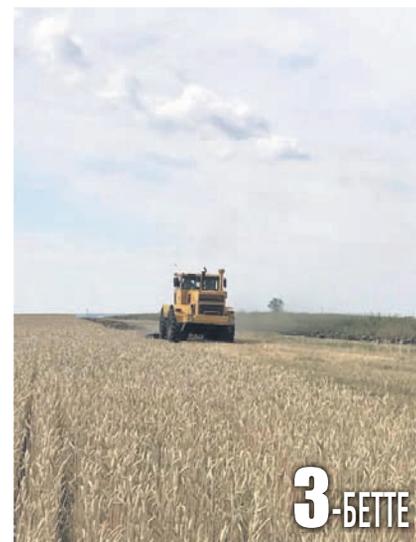
"Нормативдик актылар" журналына жазылуу баасы:
накталай – 1480,19 сом,
которуу аркылуу – 1454,22 сом.

ВИРУСОЛОГИЯЛЫК ЛАБОРАТОРИЯЛАР ИШКЕ БЕРИЛЕТ

Санитардык-эпидемиологиялык департаментинин сыноочу лабораториялык борборунун жетекчиси Айгүл Жумаканова 2022-жылдын 15-январында өлкөдө 10 вирусологиялык лаборатория ишке бериле тургандыгын билдирди. Учурда курулуштары жүрүп жаткан лабораториялар Ысык-Ата, Сокулук, Жайыл, Ноокат, Ноокен райондорунда, Талас, Каракол, Жалал-Абад, Баткен шаарларында жайгашкан. Аларда коронавирустан башка да жугуштуу ооруларды аныктоого мүмкүнчүлүк болот.

ДЫЙКАНДАР ЖЕР САЛЫГЫНЫН БАРДЫК ТҮРҮНӨН БОШОТУЛДУ

3-БЕТТЕ

Кубан Агыл уулу: "МЫЙЗАМСЫЗ БАЙЫГАН ФАКТЫЛАР АЧЫККА ЧЫГУУДА"

5-БЕТТЕ

КАРДАРЛАРДЫН ДАТТАНУУЛАРЫ КӨЗ ЖАЗДЫМЫНДА КАЛБАШЫ КЕРЕК

8-БЕТТЕ

Президент Садыр Жапаров 9-декабрда Коррупцияга каршы күрөшүүнүн эл аралык күнүнө байланыштуу кайрылуу жолдоду.

Мамлекет башчысы кайрылуусунда азыркы ааламдашуу,

пандемия шарттарында жемкорлукка каршы күрөшүү маселелери актуалдуу бойдон калып жаткандыгын, бул мамлекеттик мекемелер менен коомдук турмуштун туруктуулугуна коркунуч туудураарын белгилеген.

ЖЕМКОРЛУКТУ ООЗДУКТООГО САЯСИЙ ЭРК ЖЕТИШТҮҮ

"Жыл сайын 9-декабрда белгиленүүчү Коррупцияга каршы күрөшүүнүн эл аралык күнүн утурлай, Кыргыз Республикасы Бириккен Улуттар Уюмунун Коррупцияга каршы конвенциясынын жоболорун ишке ашыруу боюнча аракеттерди улантып жатат.

Кыргызстан өзүнүн эл аралык милдеттенмелерин аткарууда БУУнун кеңеси менен биргеликте жогоруда аталган документтин алкагында талдоо-изилдөөлөрдү ийгиликтүү жүргүздү. Мындан тышкары, мамлекетибиз башка эл аралык антикоррупциялык уюмдардын да иш-чараларына жандуу катышууда",- деген Садыр Жапаров, келечекте өлкөбүздү Европа Кеңешинин Жемкорлукка каршы күрөшкөн өлкөлөр тобуна киргизүү мүмкүнчүлүгү иликтенип жаткандыгын кошумчалаган.

Президент белгилегендей, учурда мамлекеттик кызматкерлердин декларация тапшыруу тартибин өзгөртүү, андагы маалыматтарды текшерүүнү жакшыртуу, жемкорлук көрүнүштөрүнө катыштыгы барларды расмий кызматтарга жолотпоо, бул маселелерди чечүүгө коомчулуктун катыштыгын кеңейтүү маселелери каралууда.

Мамлекет башчысы Садыр Жапаров кайрылуусунда мыйзамдардын коррупцияга каршы күрөшүү боюнча чаралары менен аракеттенүү тартиби толук жөнгө салынбай, мамлекеттик органдардын, кызмат адамдарынын жоопкерчилиги так белгиленбегендиктен, жемкорлорго каршы жүргүзгөн күрөш натыйжа бербей жаткандыгын белгилеген.

Ошондуктан, Башкы прокуратурага „Коррупцияга каршы аракеттенүү жөнүндө“ мыйзамдын жаңы долбоорун иштеп чыгуу тапшырмасы берилгендигин, жаңы жылдын башталышы менен дагы көптөгөн долбоорлорду жүзөгө ашыруу планы тургандыгын билдирген.

"Биз өлкөдөгү жемкорлукту жоюу саясатына зор маани берип, сөзсүз ишибиздин өтөөсүнө чыгабыз. Өлкөнүн өнүгүүсүнө залакасын тийгизип жаткан коррупциялык көрүнүштөрдү ооздуктоого саясий эрк жетиштүү! Биздин бул жааттагы иш-аракеттерибиз элибиздин жашоо-турмушунун сапатын көтөрүүгө, мамлекеттик аппараттын ишин жакшыртууга, бюджеттик каражаттарды сарамжалдуу сарптоого багытталат!" – деген Садыр Жапаров.

ЭКИ ЭЛ КУШТУН ЭКИ КАНАТЫНДАЙ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров 7-декабрда Казакстан Республикасынын Нур-Султан шаарына жумушчу сапары менен барды.

Эртеси Акылбек Жапаров жумушчу сапарынын жүрүшүндө Казакстан Республикасынын Премьер-министри Аскар Мамин менен жолугушту. Анда экономикалык, логистикалык, транспорттук, вегетациялык, суу-энергетикалык жана башка чөйрөлөрдөгү долбоорлорду илгерилетүү боюнча реалдуу кадамдарды жасоо тууралуу макулдашылды.

Өзгөчө айыл чарба тармагындагы биргелешкен долбоорлорду ишке ашырууга басым жасалып, казак тарап кант өндүрүү менен алектенген кыргыз ишкерлери менен тажрыйба алмашууга кызыкдарлыгын билдирип, биргелешкен ишканаларды ачуу мүмкүнчүлүгүн кароо сүйлөшүлдү.

Макулдашууларга ылайык казак тарап 1000 тонна күздүк буудайды жеткирүүгө жардам берет. Акылбек Жапаров республиканын 12 миң тонна буудайга болгон муктаждыгын айтып, сатып алууга даяр экенин билдирди.

Ошону менен катар жакын арада Бишкек шаарында Кыргыз Республикасынын Президентинин тапшырмасы боюнча 2000 даана автобус ишке киргизилээрин белгиледи. Аскар Мамин Казакстан Республикасында

өндүрүлгөн электр автобустары үнөмдүү, коопсуз жана узак мөөнөткө пайдаланылаары тууралуу айтып өттү.

Тараптар Кыргыз Республикасынын аймагында дүңбөлүштүрүү борборлорун түзүү жана иштетүү боюнча биргелешкен иш-чаралар планын («Жол картасы»), ошондой эле 2022-жылдын февраль айында ишке киргизүү пландалып жаткан «Ак-Тилек» жана «Карасу» автожол өткөрүү пункттары аймагында индустриалдык соода-логистикалык комплексин түзүү жана иштетүү маселесин талкуулашты.

Аталган долбоорлор эки өлкө ортосундагы товар жүгүртүүнүн көлөмүн 2 млрд АКШ долларына чейин жогорулатууга мүмкүнчүлүк ачат.

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров Казакстан Республикасынын Ички иштер министрлигинин Ыкчам башкаруу борборунун иши менен да таанышты.

Ыкчам башкаруу борборун түзүүнүн негизги максаты кризистик кырдаал келип чыккан учурда жана аны чечүүдө зарыл болгон ыкчам маалыматты кабыл алуу, иштеп чыгуу жана каттоого алуу жана аны талдоону автоматташтыруу болуп саналат.

Акылбек Жапаров «Астана» Эл аралык финансы борборуна жана Казакстан Республикасынын Санариптик өкмөтүнүн кеңсесине да барды.

«Астана» Эл аралык финансы борборунун негизги максаты ликвиддүү жана тең салмактуу капитал рыногун өнүктүрүү болуп саналат.

Санариптик өкмөтүнүн кеңсеси 2021-жылдын сентябрь айында ачылган жана анын курамына кырдаалдык борбор, улуттук аналитикалык борбор, санариптик трансформация борбору жана улуттук долбоор кеңсеси кирет.

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаровдун жумушчу сапарынын жүрүшүндө орун алган сүйлөшүүлөрдүн жыйынтыгы боюнча: Кыргыз Республикасынын аймагында дүңбөлүштүрүү борборлорун түзүү жана иштетүү боюнча биргелешкен иш-чаралар планы («Жол

картасы»); 2022-2024-жылдарга «Алматы – Бишкек» Экономикалык коридорунун референс лабораторияларын өнүктүрүү боюнча иш-чаралар планы; Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жана Казакстан Республикасынын Өкмөтү ортосундагы Борбор Азия регионунун коопсуздугун камсыздоого аскердик-техникалык көмөк көрсөтүү жөнүндө келишим; «Ак-Тилек» жана «Карасу» автожол өткөрүү пункттары аймагында индустриалдык соода-логистикалык комплексин түзүү жана иштетүү боюнча биргелешкен иш-чаралардын планы тууралуу документтерге кол коюлду.

ЧЕК АРАЛАРДЫ АЧУУГА КӨМӨКТӨШҮҮСҮН ӨТҮНДҮ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров Казакстан Республикасынын Президентини Касым-Жомарт Токаев менен жолугушту.

Казакстан Республикасынын Президенти Касым-Жомарт Токаев Кыргыз Республикасын парламенттик шайлоолордун ийгиликтүү өткөрүлүшү менен куттуктады жана бир тууган өлкөлөр ортосундагы өз ара мамилелерди өнүктүрүү келечегин белгиледи.

Жолугушууда бир катар актуалдуу маселелер талкууланып, Кыргыз Республикасынын жарандарынын чек арадан өтүү маселеси да каралды. Анда Акылбек Жапаров Коронавирустук инфекцияга каршы эмдөө паспортун эки өлкөнүн өз ара таануусун эске алып, Кыргыз Республикасынын эмдөөдөн өткөн жарандары үчүн Казакстан Республикасынын чек араларын ачууга көмөктөшүүнү өтүндү.

ЭКИ ЭЛДИН БИР ТУУГАНДЫК МАМИЛЕСИ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Акылбек Жапаров 9-декабрда Казакстан Республикасынын биринчи Президенти - Эл башы Нурсултан Назарбаев менен жолугушту.

Акылбек Жапаров жана Нурсултан Назарбаев эки тараптуу кызматташтыктын бир катар маселелерин талкуулашты. Өзгөчө соода-экономикалык кызматташтык, товар жүгүртүүнүн кеңейтүү жагдайларына басым жасалды. Биринчи Президент - Эл башы Нурсултан Назарбаев белгилегендей, эки өлкөнүн ортосундагы мамиле бир туугандык жана коңшулук принциптерге таянат.

Даярдаган
Жылдыз ДЫЙКАНОВА

■ Азык-түлүк коопсуздугу

ДЫЙКАНДАР ЖЕР САЛЫГЫНЫН БАРДЫК ТҮРҮНӨН БОШОТУЛДУ

Президент Садыр Жапаров жакында өткөн Коопсуздук Кеңешинин жыйынында жеңилдетилген кредиттер дыйкандарга толук жетпей жатканын айтып, ал боюнча болуп жаткан коррупцияны катуу сындаган. Ошондо насыя мындан ары 6 пайыздык үстөк менен бериле турганын билдирип, ал “жарым жолдо желип кетпей” дыйкандардын өз колуна жеткирилиши керектигин тиешелүү бийлик органдарына катуу табыштаган. Андан көп өтпөй эле айыл чарбасына байланыштуу өзүнүн Жарлыгын чыгарды.

Мамлекет башчысынын Жарлыгына ылайык дыйкандар менен фермерлер жер салыгынан толук бошотулат. Бул дыйканчылыкты колдоо максатында болуп жатат. Ошентип, 2022-жылдын 1-январынан баштап дыйкандар сугат жер, кайрак жер, жайыт жана чөп чабынды жерлерге салык төлөбөйт. Президенттин мындай билдирүүсүн жалпы республикабыздын дыйкандары кубануу менен тосуп алышты. Алар жакшы иштегесе, дасторконубузда тамак-аш кенен болуп, элибиз азык-түлүк жактан

коопсуз болоору белгилүү. Садыр Жапаров келе жаткан жылы дыйкан менен фермерлерге жылдык үстөгү 6 пайыз менен гана жеңилдетилген насыялар бериле турганын айтты. Албетте, бир жылда эле өлкөдөгү бардык дыйкан менен фермерлерге ушундай насыяны жеткирүү мүмкүн эмес.

“Буюрса, биздин эсеп боюнча алдыдагы 3-4 жылда баарыңыздарды толук камсыз кылууга жетишебиз. Биздин негизги максатыбыз сиздерге шарт түзүп берип, мамлекетти тамак-аш коопсуздугу менен камсыз кылуу. Буга чейин жерлерибиздин көпчүлүк бөлүгү айдалбай, эч нерсе себилбей келген. Мындан ары бир гектар сугат жер болсо да айдалбай калбашы керек. Жергиликтүү бийликтегилер – айыл өкмөт башчылары, акимдер, Президенттин облустардагы өкүлдөрү бул маселеге керт башыңыздар менен жооп бересиздер. Ошондуктан, азыртадан катуу көңүл буруңуздар. “Айыл банк” жана “РСК банк” менен тыгыз иштей

баштаңыздар”, - деп тапшырма берди Садыр Жапаров.

Ошентип, Мамлекет башчысы тарабынан дыйкан жана фермерлердин шыктанып иштөөсүнө мыкты шарт түзүлдү. Президент белгилегендей, эгерде жерлер айдап себилбесе, кайдагы азык-түлүк коопсуздугу? Кыргыз Республикасында азык-түлүк продукциясы менен жалпы элди камсыз кылып эле тим болбостон,

тескерисинче, экспортко чыгарууга да толук мүмкүнчүлүк бар. Дыйкан-фермерлер ушундай камкордукка жоопкерчилик менен мамиле жасап, алган насыяны мурдагыдай той-аш өткөрүүгө жумшап жибербеши керек. Жеңилдетилген насыя биринчиден, дыйкандардын турмуш деңгээлин көтөрүүгө өбөлгө болсо, экинчиден, мамлекеттин азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылат.

Мамлекет жетекчиси мындан ары айланган жылдык каражаты 8 миллион сомго жетпеген ишкерлер салыктардын бардык түрүнөн бошотула турганын (Соцфонд менен киреше салыгынан башкасынан) да билдирди. Бул чакан бизнес жана ишкерчилик менен аракеттенген эл үчүн мамлекет тарабынан түзүлгөн зор материалдык колдоо болуп саналат.

Азизбек ЧАМАШЕВ

“Кыргыз жайыты” жайыт пайдалануучулардын улуттук ассоциациясынын башкы директору Абдималик ЭГЕМБЕРДИЕВ:

**“ДЫЙКАНДАРГА
УБАГЫНДА
КОЛДОО БОЛДУ”**

- Баарыбызга белгилүү болгондой быйыл дыйкандарыбыз үчүн өтө оор жыл болду. Анткени, жай айларындагы күндүн ысыгы, сугат сууларынын жетишсиздиги, күзүндө жана жазында айдалган эгиндердин түшүмдүүлүгүн кескин төмөндөтүп жиберди. Мына ушул себептен бир жагынан дыйкандардын тапкан кирешеси азайса, экинчи жагынан базарларда айыл чарба продукцияларынын баалары да жогорулап кетти. Мындан көрүнүп тургандай дыйкандар да, кардарлар да жабыр тартышты. Ошондуктан, Мамлекет башчысынын КРнын Министрлер Кабинетине жер салыгынан бошотууга байланыштуу жергиликтүү бюджеттин жоготууларын компенсациялап, 2022-жылдан баштап 2024-жылды кошуу менен айыл чарба жерлерин пайдалангандык үчүн жер салыгын төлөөдөн бошотуу каралган КРнын мыйзамын иштеп чыгууга берген тапшырмасын туура чечим деп эсептейм. Анткени, дыйкан-фермерлер мына ушундай колдоого муктаж эле.

Жалал-Абаг облусунун Токтогул районунун Ак-Тектир айылынын тургуну, дыйкан Майрамбек КАДЫРОВ:

**“ТУУРА ЧЕЧИМ
ЭЛГЕ ДЕМ БЕРЕТ”**

- Президентибиздин бул Жарлыгын эң туура чыгарылган чечим деп эсептейм. Бул эң биринчи карапайым калкты, анын ичинен бизге окшогон дыйкан-фермерлерди колдоо деп түшүнөм. Себеби, жаан-чачын болбосо кургакчылык болуп, жержемиш жана башкаларга залакасы тиет. Мунун айынан өндүргөн продукциябыз кээде өзүбүздүн чыгашабызды жаппай калган учурлар болуп калат. Айылдын эли дыйканчылык, мал багуу менен иштеп, жашап келебиз. Андан сырткары, айыл чарбасында иштегендерге 6 пайыздык насыя берилет деп жатат. Бул биз үчүн эң чоң дем болот. Кымбатчылык болуп жатканда бул эң туура чечим болду.

Чүй облусунун Сокулук районунун Студенческое айылынын тургуну, “Гүлпери” дыйкан чарбасынын жетекчиси Токтокан АЛЫМСЕЙТОВА:

**“ПРЕЗИДЕНТТИН
ЖАРЛЫГЫ
ЧОҢ СҮЙҮНҮЧ
БОЛДУ”**

- Мен дыйканчылык менен 1994-жылдан бери алектенип келе жатам. Буга чейин мамлекет тарабынан мындай колдоо болгон эмес. “Үрөндү кандай кылып айдап, кантип сээп жатасыңар? Кандай жардам керек?”, - деп бирөө дагы сурачу эмес. Бул Жарлыкты чыгаруу чечими жалпы дыйкандар үчүн чоң сүйүнүч болду. Азыркы Президентибиз Садыр Жапаровдун ушундай жеңилдиктерди берип жаткандыгы үчүн ыраазычылык билдиребиз.

Талас облусунун Талас районунун Көк-Ой айылынын тургуну Алымкул БАЙКИШИЕВ:

**“КАРАПАЙЫМ
КАЛККА
КӨҢҮЛ БУРУП
ЖАТКАНДЫГЫНА
КУБАНДЫМ”**

- Мен Президенттин дыйкан менен фермерлерди жер салыгынан бошотуу боюнча Жарлыгын угуп аябай кубандым. Анткени, өзүм дыйкан чарбасын жетектейм. 3 гектар жерибиз бар. Азыр күйүүчү май, жер иштеткен унаалардын тетиктери, жалдаган жумушчулардын акысы күндөн-күнгө кымбаттоодо. 3 гектар жерге жылына эки жарым миң сомдой каражат төлөйм. Президент Садыр Жапаровго рахмат, эң башкысы дыйкандардын маселесин чечип берди. Муну карапайым калкка көңүл бура баштады деп түшүнөк болот.

Талас облусунун Талас районунун Көк-Ой айылы аймагынын башчысы Шамил Мурат:

**“МОЙНУБУЗДАГЫ
ЖҮК АЛЫНДЫ”**

- Айыл өкмөттөр үчүн жер салыгын чогултуу өтө оор көйгөй болчу. Бирөө жериме суу жетпей калды десе, дагы бири түшүмдөн кур калдым дейт. Айтор, салык төлөөгө келгенде элге кыйын эле болчу. Алардын арыз-мунун угуп-көрүп жатып кыйнап ала албайсың. Президент кол койгон Жарлыгынын негизинде карапайым элге жеңилдик кылуу менен айыл өкмөттөрдүн мойнундагы жүктү алып койдү. Биздин айыл аймакка жер салыгынан 500 миң сомдой каражат пландалган болчу. Мамлекет тарабынан айыл өкмөттөрдүн казынасы үчүн дагы ылайыктуу багыттар иштелип чыгат деген ишенимдемин.

Айтолкун БАДЫРОВА

■ КМШга – 30 жыл

ЭҢСЕГЕН ЭРКИНДИКТИН КЕЛИШИ

1991-жылы 8-декабрда Белоруссиянын Беловежск токоюндагы Вискули резиденциясында РСФСР, Белоруссия жана Украина республикаларынын башчылары Борис Ельцин, Станислав Шушкевич жана Леонид Кравчук Көз карандысыз мамлекеттер шериктештигин түзүү жөнүндөгү макулдашууга кол коюшат. Анын кириш бөлүгүндө “ушул күндөн баштап СССР эл аралык укук субъектиси жана геосаясий реалдуулук катары өз жашоосун токтото турганы” жазылган. Советтер Союзунда 80-жылдардын экинчи жарымынан башталган демократиялык кайра куруу саясаты “СССР” деген улуу державанын кулашына алып келди. Чындыгында Беловежск макулдашуусу кол коюлган учурда баягы бирдиктүү ири мамлекет өзүн жоготуп, урай баштаган эле.

Демократиянын шарданы менен 1990-жылы СССРдин курамындагы бардык союздук республикалар өз суверенитетин жарыялоого жетишишти. Эгерде 1991-жылы 19-августта “август путчу” болбосо балким республикалардын суверенитети мурдагыдай толук курамда болбосо да формалдуу түрдө дагы кайсы бир мезгилге чейин сакталашы мүмкүн беле, ким билет. Бирок Михаил Горбачев жүргүзгөн кайра куруу, ачыктык саясатынын аркасы менен канча жылдап кынаптап курулган тоталитардык советтик системанын белижону бошоп, союздук республикалар мурдагыдай борборго баш ийүүдөн баш тарта баштаган. Эске салсак, 1990-жылы 3-апрелде союздук республикалардын союздун курамынан чыгып кетүүгө укук берген мыйзам да кабыл алынат. Совет мамлекетинде жүрүп жаткан демократиялык процесстердин баары СССРдин кулашына карай алып баратты.

СУВЕРЕНИТЕТТЕР ПАРАДЫ

Советтик тоталитардык системада жарым кылымдай күч менен кармалып араң турган Балтика республикалары үчүн горбачевдук саясат алардын эңсеген эркиндигине эшик ачып бергендей эле болду. 1989-жылы 26-майда Литва республикасы өз суверенитети жөнүндөгү декларацияны кабыл алган. Андан кийин Латвия, Эстония да өз суверенитетин жарыялашат. Балтика республикалары өз суверенитетин жарыялоону 1940-жылы Советтер Союзу тарабынан оккупацияланган өлкөлөр катары көз карандысыздыгын калыбына келтирүү деп негиздешкен. Азербайжан Республикасы да Балтика өлкөлөрүнүн артынан 1989-жылы 23-сентябрда

суверенитетин жарыялайт. Ал эми СССРдин өзөгүн түзгөн РСФСР Жогорку Советинин президиуму 1990-жылы 12-июнда Россиянын мамлекеттик суверенитети жөнүндөгү декларацияны кабыл алып жиберерин эч ким күтпөсө керек. Айрым саясий эксперттердин пикиринде мында Борис Ельцин менен Михаил Горбачевдун жеке саясий каршылаштыгы да кандайдыр деңгээлде түрткү болгон. Бул күн азыр Россиянын мамлекеттик күнү катары белгиленип калды. 16-июлда Украина, 24-августта Тажикстан, 25-октябрда Казакстан жана башка республикалар биринин артынан бири суверенитетин жарыялашат. 1990-жылы 15-декабрда акыркы болуп Кыргызстан Республикасынын Жогорку Совети “мамлекеттик суверенитети декларациясы жөнүндө” мыйзам кабыл алат.

Союз аймагындагы “Суверенитеттер парадынан” кийин 1991-жылы 17-мартта жалпы элдик референдум болуп, совет элинин басымдуу көпчүлүгү СССРдин жаңыланган федерация катары сакталып калышын колдоп, добуш беришет. Балтика республикалары жана Армения, Грузия, Молдовия референдум өткөрүүдөн баш тартышкан. Референдумга калктын 80%ы катышып, 76,4%ы колдогон.

СССРДИН ОРДУНА ССР

Михаил Горбачев мурдагы союздук республикаларды формалдуу болсо да баш коштуруп кармап турган Союздук келишимди даярдайт. Бул келишимге Борбордук Азиянын 5 республикасы, Россия, Белоруссия,

Украина Азербайжан республикалары кол коюшу күтүлүп жаткан. Литва, Латвия, Эстония, Армения, Молдавия толук көз карандысыздыкка умтулуу жолуна түшүп, бул келишимден баш тартат.

Ошентип мурдагы СССРдин ордуна 9+1 форматындагы Суверендүү Республикалар Союзу (орусча ССР) түзүлмөк. СССРден ССРге айлануу маселеси Ново-Огарев резиденциясында катышуучу өлкөлөр ортосунда талкууланат. Горбачевдун планы боюнча ССР коргоо жана каржы саясаты бирдиктүү болгон бирдей укуктагы жана көз карандысыз мамлекеттер федерациясы катары түзүлмөк. Бул үчүн союздук келишим түзүп, борбордук башкаруучу аппаратын жана анын Президентин шайлоо зарыл болчу. Горбачев ССРдин өкмөт башчысына ал кезде союздук деңгээлдеги кадыр-барктуу жетекчи Нурсултан Назарбаевди ылайыктап, бул боюнча айрым республика жетекчилери менен сүйлөшүүлөр да болгон. Ушул турушундагы Суверендүү республикалар союзунун келечеги тумандуу болсо да бул Горбачевдун улуу державанын чачпагын кармап, бийликти сактап калууга жасаган акыркы аракети эле.

1991-жылы 20-августта Советтер Союзунун республикаларынын ортосунда жаңы союздук келишимге кол коюлмак. Бирок 19-августта бул келишимге жеткирбей СССРдеги айрым жогорку бийлик өкүлдөрү бийликти колго алууга аракет жасашып, бул окуя тарыхта “август путчу” деген ат менен калды. Аны уюштурган СССРдин партиялык жетекчилигинин бир

тобу бул келишим Союздун биротоло кулашына алып келет деп аны токтотуп калууга өз аракетин көрүшөт. “Ар бир республика – келишимдин катышуучусу суверендүү мамлекет” болуп саналаары Келишимдеги негизги принциптердин бири болчу.

“АВГУСТ ПУТЧУ”

19-августта таң эртеден баштап Совет жетекчилигин билдирүүсү радио-теле аркылуу окулуп, анда СССРдин президентинин укуктары Геннадий Янаевге өткөнүн, ГКЧП түзүлгөнүн, анын чечимдери бийлик органдары тарабынан кыйшаюусуз аткарылышы тийиштиги жана өлкөнүн айрым жерлеринде өзгөчө кырдаал киргизүү жөнүндө айтылган. М.Горбачевдун ден соолугуна байланыштуу милдетин аткара албайт деген түшүндүрмө берип, ал баштаган реформа тупикке такалганын, Советтер Союзун жоюуга багыт алган экстремисттик күчтөр пайда болгонун билдирип, чыныгы патриотторду буга каршы турууга чакырган. Москва, Ленинграддын чет-жакаларына, Таллин, Тбилиси, Ригага жарыяланган өзгөчө абал режимин колдоп, аскер күчтөрүн киргизет. Б.Ельцин ГКЧПга баш ийүүдөн баш тартып, элге аларга каршы турууга чакырык таштайт. РСФСР Жогорку Советинин алдына бир нече миңдеген адамдар топтолуп, демократиянын желаргысы менен жаңы көз жарган эркин басма сөз өкүлдөрү да ГКЧПга каршы турушат. ГКЧПны жеңүүдө эркин журналисттердин салымы өзгөчө чоң болгон. Ошентип ГКЧПнын өмүрү 19-августтан 21-августта гана

жетти. 21-августта көпчүлүктүн каршылыгына туруштук бере албай ГКЧП жеңилгенин мойнуна алып, Г.Янаев ГКЧПнын таратылышы жөнүндө жарлыгын чыгарат. Аскердик күчтөр артка чакырылып, М. Горбачев 22-августта Форосто эс алып жүргөн жеринен Москвага кайтып келет. Г.Янаев, В.Крючков, Д.Язов жана башка бир катар жогорку бийлик өкүлдөрү камакка алынышат. Бирок 1994-жылы 23-февралда Россиянын Мамлекеттик думасынын биринчи чакырылышы амнистия берип, аларга каршы кылмыш иштери токтотулган.

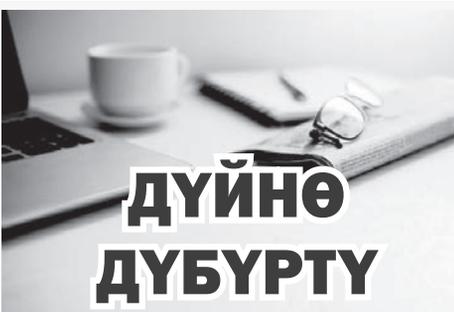
КПССТИН ЖОЮЛУШУ

ГКЧПнын жеңилиши СССРдин биротоло кулашын тездетти. 23-августта Б.Ельциндин жарлыгы менен ГКЧПны колдогон Компартиянын ишмердиги Россия аймагында токтотулат. 24-августта Михаил Горбачев КПССтин Баш катчылыгынан баш тартып, БКнын мүчөлөрүнө өзүн-өзү таратуу зарылдыгы жөнүндө кайрылуу жасайт. Август окуяларынан кийин Ново-Огарев сүйлөшүүлөрүнө катышкан союздук республикалар да көз карандысыз мамлекет катары эгемендигин жарыялай башташты. 1991-жылы 24-августта Украина, 30-августта Азербайжан, 31-августта Кыргызстан жана Өзбекстан Республикалары жарыялашкан. 16-декабрда акыркы болуп Казакстан көз карандысыздыгын жарыялайт. Казак мамлекетинин башчысы Нурсултан Назарбаевдин мамлекеттик эгемендигин жарыялоого шашылбоосу анын СССРдин Өкмөт башчысына даярдалып жатышы себеп болушу да мүмкүн.

АЛМАТЫДАГЫ АКЫРКЫ СӨЗ

1991-жылы 21-декабрда Алматыда мурдагы 11 Союздук республикалардын жетекчилери КМШнын максаты жана принциптери жөнүндө декларация кабыл алат. Декларация Беловежск макулдашуусун бекемдеп, КМШнын түзүлүшү менен СССРмамлекет катары биротоло жоюлушуна чекит коюлган. Бул СССРдин дүйнөнүн саясий картасынан мамлекет катары жок болушу эле. 25-декабрда Михаил Горбачев СССРдин Президенти деген кызматтан кеткенин жарыялоого аргасыз болот.

Бегим ТУРДАЛИЕВА

ОМИКРОН РОССИЯНЫН АЙМАГЫНДА ДА АНЫКТАЛДЫ

Түштүк-Африка Республикасынан кайтып келген эки адамдан коронавирустун омикрон-штаммы аныкталды. Бул Россиянын аймагындагы вирустун жаңы түрү аныкталган алгачкы учур. Москванын физика-техникалык

институтунун башчысы Павел Волчковдун айтымында вирустун омикрон-штаммынын Россиянын аймагында катталышы кооптуу жагдайды түздү.

“Омикрон тууралуу так аныктамалар азырынча аз болгондуктан дельта түрү менен салыштыруу эрте. Бирок, окумуштуулардын айтымында коронавирустун бул эки түрүнүн айкалышы өтө оор. Өзгөчө илдет менен оорубаган жана вакцина албагандарга кооптуу”, - деди Волчков.

ЯПОНИЯДА ЧЕТ ЭЛДИК ЖАРАНДАРГА ТЫЮУ САЛЫНДЫ

Японияда коронавирустун “омикрон” түрүн жугузуп алган 3 бейтап аныкталды. Белгилүү болгондой вирустун бул түрүн жугузуп алган жарандардын бири Италиядан кайтып келген. Илдет буга

чейин өлкөдө Намибиядан жана Перудан келген дипломаттардын тапшырган анализдеринен аныкталган. Коопсуздук чараларын күчөткөн Япония бийлиги учурда айрым өлкөлөргө виза ачууну, ошондой эле Африканын 10го чукул өлкөсү менен катташууну токтотуп, чет элдик жарандарга өлкөгө кирүүгө тыюу салды. Расмий маалыматтар боюнча учурда коронавирустун “омикрон” штаммы 42 өлкөдө аныкталды.

ОМИКРОНДУН БЕЛГИЛЕРИ КАНДАЙ?

Коронавирустун омикрон-штаммын жугузуп алган бейтаптардын денелерине “өзгөчө” исиркектер пайда болот. Бул тууралуу британиялык дарыгер Дэвид Ллойд билдирди. Дарыгердин

айтымында дене исиркектери көбүнчө жаш балдарда байкалат, ал эми улуу курактагылардын дене табы көтөрүлүп, алсыроо жана баш ооруга чалдыгышат.

COVID-19: БУУНУН БАШКЫ КАТЧЫСЫ ОБОЧОЛОНДУ

БУУнун Башкы катчысы Антониу Гутерреш коронавирус илдетине чалдыккан адам менен байланышта болгондугун билгенден кийин бир аптадан ашык убакытка чейин обочолонуп, аралыктан иштөөгө өттү. Маалыматка ылайык, учурда Гутерреш коронавируска тест тапшырып, жыйынтыгын күтүүдө. Бул тууралуу анын расмий өкүлү Фархан Хак маалымат булактарына билдирди.

Айзада ДЕРКЕМБАЕВА

■ Коррупцияга каршы күрөш күчүндө

Башкы прокурордун орун басары Кубан АДЫЛ уулу:

“МЫЙЗАМСЫЗ БАЙЫГАН ФАКТЫЛАР АЧЫККА ЧЫГУУДА”

- Айтсаңыз, эл аралык коррупцияга каршы аракеттенүү күнү качан негизделген, аны белгилөөгө кандай даярдыктар көрүлүп жатат?

- Кыргыз Республикасынын Конституциясына ылайык, прокуратура мыйзамдардын жана башка ченемдик укуктук актылардын так жана бирдей аткаруусун көзөмөлдөөчү борбордук орган болуп саналат. Мамлекетибиздин экономикасында жана социалдык өнүгүүсүндө коррупцияга каршы аракеттенүү олуттуу мааниге ээ болуп, мыйзамдуулуктун үстөмдүгүн камсыз кылуу акыркы жылдары прокуратура органдарынын көңүл борборунда болуп келүүдө. Эл аралык коррупцияга каршы күрөшүү күнү Бириккен Улуттар Уюмунун демилгеси менен жыл сайын 9-декабрда белгиленет. Анткени ушул күнү Мексика мамлекетинин Мерида шаарында өткөн саясий конференцияда БУУнун коррупцияга каршы Конвенциясына кол коюлуп, ал 2005-жылы күчүнө кирген. Кыргыз Республикасы 2005-жылдын август айында аталган Конвенцияны ратификациялап, анда Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы Конвенцияны жүзөгө ашырууга жооптуу орган катары дайындалган. Аталган эл аралык келишимде коррупциянын алдын алуу, күнөөлүүлөрдү жазалоо жана коррупцияга каршы аракеттенүү багытында эл аралык кызматташуунун механизмдери каралган. Бүгүнкү күндө коррупциялык кылмыштар боюнча тергөө күчөтүлүп, кызмат адамдарынын мыйзамсыз аракеттери менен мамлекетке келтирилген зыяндын ордун толтурууга өзгөчө көңүл бурулууда. Мамлекеттик жана муниципалдык органдарда коррупциялык схемаларды аныктап, аларды толук жоюуга аракеттер жумшалып, мамлекеттин эсебинен мыйзамсыз байыган фактылар ачыкка чыгарылууда. Өлкө Президентин Садыр Жапаров Кыргыз Республикасын коррупциядан тазалоо максатын айтып, ага каршы күрөшүү менен мамлекетибиздин гүлдөп-өнүгүшүн камсыз кылууну баса белгилеп келет.

- Прокуратура органдары тарабынан коррупцияга каршы кандай иш-аракеттер жүргүзүлүп жатат?

- Мамлекеттик башкаруу системасындагы коррупцияга каршы аракеттенүү, ишкерлердин укуктарынын сакталышын көзөмөлдөө прокуратура органдарынын артыкчылыктуу багыты. Акыркы учурларда мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында түзүлгөн коррупциялык схемаларды аныктап чыктык. Мисалы, Башкы прокуратура тарабынан Мамлекеттик салык кызматынын кызмат адамдары спирт ичимдиктерин өндүргөн ири компаниялар менен биргеликте акциздик салыктарды төлөөдөн четтеп, туруктуу коррупциялык схема түзүшкөндүгү аныкталды. 2013-2020-жылдары спирт ичимдигин өндүрүүдөн акциздик салыктардын көлөмү туруктуу төмөндөп, болжолдуу көрсөткүчтөрдү аткаруунун натыйжасында республикалык бюджетке 1 748,0 млрд сом түшпө, мамлекетке өзгөчө ири суммада зыян келтирилип, көмүскөдөгү жүгүртүү өсүп өнүккөн. Бул боюнча Башкы прокуратура тарабынан коррупция беренеси менен кылмыш иши козголуп, тергөө башталды. Ошондой

эле, мамлекеттик сатып алуулар чөйрөсүндө мыйзамдуулуктун сакталышы көйгөй болууда. Сатып алууларды туура эмес пландаштырып, сатып алуучу уюм менен катышуучунун ортосундагы мыйзамсыз макулдашуулардан улам бюджеттик каражаттар кылмыштуу кол салуулардын объектиси болуп келүүдө. Мисалы, 2020-жылы КР Саламаттык сактоо министрлигинин кызмат адамдары жеке компаниядан 135 млн сомго техникалык көрсөткүчтөргө жооп бербеген сасык тумоого каршы 550 миң доза вакцинаны жана 44 млн сомго 20 миң доза пневмококко каршы кереги жок вакцинаны сатып алган факты боюнча кылмыш иши козголуп, учурда тергелүүдө. Жер маселелери, шаар куруу, архитектура, лицензиялоо жана уруксат берүү тутуму боюнча мыйзамдардын аткарылышына көзөмөлдү жүзөгө ашырууда прокуратура органдары тарабынан мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызмат адамдарынын жер тилкелерин мыйзамсыз берүү жана ар кандай объекттердин, анын ичинде көп кабаттуу турак жайлардын курулушуна уруксат берүүдө бир катар мыйзам бузуулар аныкталган. Укук коргоо органдарынын кызматкерлери Бишкек шаарынын мэриясынын жооптуу кызматкерлери менен өз ара сүйлөшүп алышып, Бишкек шаарынын ичинде мыйзамсыз жер тилкелерин ээлеп алышкан фактылар орун алган. Алар сот өкүмүнүн негизинде тийиштүү жазаларын алышты. Жалал-Абад курортундагы мыйзамсыз бөлүнүп берилген 117 млн сомдук 16 гектар жер аянты мамлекеттик менчикке кайтарылып берилди. Жалпы прокуратура органдары тарабынан 2021-жылдын 11 айына карата коррупцияга каршы аракеттенүү жана мыйзамдардын аткарылышы боюнча мамлекетке келтирилген 1 184 370 220 сомдук зыян өндүрүлгөн. Анын ичинен 176 082 122 акчалай түрүндө, 1 059 989 734 сом жерлер, имараттар жана башка мүлк түрүндө кайтарылган.

- Коррупцияга каршы аракеттенүү мыйзамдарынын аткарылышы кандай жүрүүдө?

- Өлкө Президентинин “Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына инвентаризация жүргүзүү жөнүндө” Жарлыгын ишке ашыруу үчүн Башкы прокуратура тарабынан коррупцияга каршы аракеттенүү мыйзамдарын жакшыртууга сунуштар иштелип чыгууда. “Коррупцияга каршы аракеттенүү жөнүндөгү” Кыргыз Республикасынын мыйзамынын ченемдери көбүнчө декларативдик мүнөзгө ээ, аны практикада колдонуу механизмдери жокко эсе жана башка мыйзамдарга шайкеш келүүсү каралган эмес. Учурда Башкы прокуратура тарабынан аталган мыйзамдын жаңы редакциясынын долбоору иштелип чыгууда.

Жакында Башкы прокуратуранын алдында Ишкерлердин жана инвесторлордун укуктарын коргоо боюнча атайын консультативдик кеңеш түзүлөт. Кеңештин максаты - ишкерлердин укуктарынын бузулушуна алып келүүчү системалык көйгөйлөрдү аныктоо жана аларды четтетүү боюнча иш-чараларды жүргүзүү. Жаңы кабыл алынган “Прокуратура жөнүндө” конституциялык Мыйзамдын негизинде коррупциялык көрүнүштөргө шарт түзүүчү факторлорду аныктоого багытталган ченемдик укуктук актылардын антикоррупциялык экспертизасын жүргүзүү функциясы бекитилген. Учурда прокуратура органдарынын ишмердүүлүгүн санариптештирүү иштери жүрүүдө.

- Жакында эле Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодекси, Кылмыш-жаза процессуалдык кодекси, Укук бузуулар жөнүндө кодекси кабыл алынып, КР Президентин кол койду. Бул мыйзамдар коррупцияга каршы күрөшүүгө кандай таасир тийгизе алат?

- 2021-жылдын башында кабыл алынган КР Конституциясы менен укук коргоо органдарынын тутумунда бир катар өзгөрүүлөр болду. Тактап айтканда, коомчулукта терс сын пикирлер көп айтылгандыктан

КР Улуттук коопсуздук мамлекеттик комитетинин Антикоррупциялык кызматы жана финансылык полициясы жоюлуп, прокуратура органдарына кылмыш куугунтуктоосун жүзөгө ашыруу ыйгарым укуктары кайтарылып, тергөө башкармалыгына кошумча штат бирдиктери бөлүнүп берилди. Буга чейинки Кылмыш-жаза, Кылмыш-жаза процессуалдык жана Укук бузуулар жөнүндө кодекстеринде болгон кемчиликтер жана карама каршылыктар укук коргоо органдарынын ишмердүүлүгүнө терс таасирин тийгизип келди. Анткени, кээ бир гуманизмди көтөрүү маселесинде деп кабыл алынган нормалар кылмыштуулуктун көрсөткүчүн жогорулатууга өбөлгө түздү. Мында сотко чейинки өндүрүштүн мөөнөтү так белгиленбегендиктен, жабырлануучу тараптын укуктары бузулуп, тергөө органдарына нааразычылыктар көбөйгөн. Жаңы кабыл алынган кодекстерде мындай кемчиликтер четтетилип, коррупциялык тобокелчиликтин көрсөткүчүн төмөндөтүүгө жана калктын укук коргоо органдарына болгон ишенимин жогорулатууга шарттар түзүлдү деп ойлойм.

- Акыркы убакта жеке ишкерлерди жана инвесторлорду коргоо маселеси өзгөчө көзөмөлгө алынгандыгы айтылып келүүдө. Бул багытта кандай иштер аткарылып жатат?

- Прокурордук көзөмөлдү күчөтүү, менчикти коргоонун конституциялык кепилдиктерин камсыз кылуу, экономиканын туруктуу өсүшүнө дем берүү, мамлекеттин ишкердик субъекттеринин экономикалык ишине негизсиз кийлигишүүсүн болтурбоо, инвесторлордун ишенимин жогорулатуу, жагымдуу инвестициялык климатты жана иштиктүү чөйрөнү түзүү үчүн өлкө Президентинин 2021-жылдын 29-январындагы “Менчикти коргоо жана ишкерлер менен инвесторлорду колдоо жөнүндө”, 2021-жылдын 4-мартындагы “Ишкердик субъекттерин коргоо боюнча кошумча чаралар жөнүндө” Жарлыктарын ишке ашыруу максатында Башкы прокуратурада “Инвесторлорду коргоо жана ишкерлердин укуктарынын сакталышын көзөмөлдөө” бөлүмү башкармалыкка өзгөртүлүп түзүлүп, бир топ иш-чаралар жүрүүдө.

Башкы прокуратурада “ишеним телефондор” ачылгандан баштап бардыгы болуп 128 кайрылуу (чалуу) келип түшкөн. Алардын ичинен 34 кайрылуу ишкерлердин укуктары, 3 кайрылуу прокуратура органдары тарабынан ишкерлерди мыйзамсыз текшерүү жана ишин негизсиз токтотуу фактылары боюнча аныкталып, топтолгон материалдар кызмат абалынан кыянаттык менен пайдалануу беренеси менен КЖБРге катталып, сотко чейинки өндүрүш иши башталган. Ал эми, 94 кайрылуу башка маселелер (мисалы: турак жай, үй-бүлө, кылмыш ж.б.) боюнча келип түшкөндүктөн тийиштүү түшүндүрмөлөр берилген. Жалпысынан ушул жылдын 9 айында прокуратурага ишкерлерден 317 кайрылуу келип түшкөн, 86 кайрылуу канааттандырылган, 130 кайрылуу боюнча түшүндүрмө берилип, калган кайрылуулар төмөн турган прокуратура органдарына жиберилген. 98 жаран прокурорлордун жеке кабыл алуусунда болгон.

2021-жылдын 9 айында инвесторлорду коргоо жана ишкерлердин укуктарынын сакталышын

көзөмөлдөө боюнча 170 текшерүү жүргүзүлүп, жалпысынан 529 мыйзам бузуулар аныкталган. Аларды четтетүү боюнча 179 прокурордук акт келтирилип, анын негизинде 111 кызмат адамы тартиптик жоопкерчиликке тартылган. Укук коргоо органдары тарабынан ишкерлерге карата мыйзамсыз текшерүү жүргүзүү фактылары аныкталууда. Мисалы, Бишкек шаарынын Биринчи Май райондук ички иштер бөлүмүнүн кызматкерлери ишкерлердин ортосундагы келишимдерден келип чыккан жарандык талаш-тартыштары боюнча негизсиз сотко чейинки өндүрүш ишин каттап, тергөө аракеттерин жүргүзүшкөндүгү аныкталган. Бул факты боюнча Башкы прокуратура тарабынан аталган сотко чейинки өндүрүш иши кыскартылып, ички иштер органдарынын 2 кызматкери тартиптик жоопкерчиликке тартылган. Фискалдык органдардын кызматкерлери да ишкерлерге карата негизсиз чараларды көрүп жаткан фактыларды аныкташкан. Мисал келтирсек, жеке ишкер тийиштүү бажы төлөмдөрүн бюджетке төлөгөндүгүнө карабастан, мамлекеттик бажы кызматкерлери ишкердин үстүнөн кайрадан негизсиз туум эсептешкен. Бул факты боюнча бажы кызматкерлердин үстүнөн сотко чейинки өндүрүш иши башталды.

КР Башкы прокуратурасында кодекстерге толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча түзүлгөн жумушчу топ тарабынан ишкерлердин жана инвесторлордун укуктарын коргоого багытталган өзгөртүүлөр киргизилди. Тактап айтканда, экономикалык кылмыштар үчүн кылмыш жоопкерчилигине тартуунун чектери кайра каралып, айрым учурларда эркинен ажыратуу айып пул менен алмаштырылды. Прокурордун жана тергөөчүнүн ыйгарым укуктарынан “пандуу жана пландан тышкары салык текшерүүлөрүн жана башка текшерүү иш-чараларын дайындоо” укуктары алынып салынды. Ал эми жарандарга жана ишкерлерге жеткиликтүү юридикалык жардам көрсөтүү максатында КР Башкы прокуратурасы тарабынан “Прокурордун кеңештери” мобилдик тиркемеси иштелип чыкты.

Белгилеп кетүүчү жагдай, КР Жазык-процесстик кодексинин жаңы редакциясында каржылык жана экономикалык укук бузуулар жөнүндө маалыматтарда, салыктардын же бажы төлөмдөрүнүн жашыруусу, келтирилген олуттуу зыяндын же мыйзамсыз кирешелердин суммасы эксперттин корутундусу, ревизия, аудит, текшерүү актылары жана башка документтер менен тастыкталбаса, жарандык укуктук бүтүмдөрдү, келишимдерди аткаруу же тийиштүү түрдө аткаруу сот тарабынан жарандык тартипке каралып жатса жазык иши козгобойт жана тергөө алдындагы текшерүүнү жүргүзбөстөн, кылмыш ишин козгоодон баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алынат. Ишкердик жана бизнес менен алектенген адамдарга карата менчикке, экономикалык ишти жүзөгө ашыруунун тартибине, салык салуу чөйрөсүндөгү, коммерциялык жана башка уюмдардагы кызматтын кызыкчылыктарына каршы кылмыштар боюнча камакка алуу колдонулбайт. Башкаруу тартибине каршы укук Бузуулар кодексинин жаңы редакциясында кызмат адамдары тарабынан ишкердиктин субъекттерине мыйзамсыз текшерүүлөрдү жүргүзүүдөгү же алардын мыйзамдуу ишине тоскоолдук кылгандыгы үчүн жоопкерчилик каралып, күнөлүү кызматкерлер кызмат ордунан бошотулушу мүмкүн.

Прокуратура органдары өлкөнүн экономикалык жана азык-түлүк коопсуздугун сактоону камсыз кылууда көзөмөлдөөчү иш-чараларды жүзөгө ашырууну уланта берет.

Сымбат МАКСУТОВА

■ Эл эмгектен эскерет

ЖАН ДҮЙНӨСҮ АБДАН ТАЗА АДАМ ЭЛЕ...

Журналисттик кесипти аркалап жүрүп өлкөбүздүн көптөгөн көрүнүктүү жана элге таанымал адамдары менен жүздөшүүгө жана таанышууга туура келди. Алардын айрымдары менен ошол башталган байланыш бат эле үзүлүп калган болсо, кээ бирлери менен ага-инидей жылуу мамиледе калганыбыз андан ары улана берди. Ошондой жакын адамдардын бири Шабданбек Кулуев эле. Аны менен тээ өткөн кылымдын 80-жылдарында “Советтик Кыргызстан” (азыркы “Кыргыз Туусу”) гезитинде пропаганда жана агитация бөлүмүнүн башчысы болуп иштеп турганымда жолугушуп, таанышып, ошондон бери чыгармачылык жаатта байланышта болуп келдик. Кийин “Эркин-Тоо” гезитинин башкы редактору болуп иштеп жатканымда шаарга каттаган сайын мага бир кирип кетмейинче кете алчу эмес. Экөөбүз көпкө чейин баарлашып, мага да акыл-насааттарын, каалоо-тилектерин айтып, ойлорунан бөлүшүп, чер жазыша сүйлөшөөр элек. А кишинин мен деп төшүн какпаган өтө эле жөнөкөйлүгүн, карапайымдыгын, эч кимге жамандыгы жок алпейим мүнөзүн жактыраар элем. Материал жазып алып келсе да ошонусун чыгарып коюуга мүмкүнчүлүк болоор бекен, караштырып көрөөрсүң деп жай гана өтүнөөр эле. Анда бирөөгө өкүм сүйлөө, өз ойлорун таңуулоо, менменсинип так кесе катуу айтуу, жагынып кошомат кылуу деген сыяктуу терс сапаттардын бири да жок болчу. Адамгерчилиги абдан бийик, адамдын көңүлүн оорутуп албайын деп сылыксыпаа мамиле жасаган, үй-бүлө, бала-бакырасын пир туткан, жан дүйнөсү таза инсан эле. Кызы

Эльнура тууралуу көп айтчу, аны менен сыймыктанчу, келечекте андан мыкты журналист чыгаарына, иштермандыгына, уюштуруучулук сапаттарына, кандай гана ишти болбосун камчы салдырбай алып кетээрине ишенчү. Атанын ак батасы кабыл болуп, берген баасы ар дайым туура чыгаары ырас эмеспи. Азыркы күндө атасынын айтканындай болуп Эльнура Кулуева республиканын булуң-бурчуна чейин кеңири таанымал журналист, гезиттин башкы редактору болуп, республикалык жана эл аралык маанидеги өлкөнү таанытуучу

ар кандай максат-багыттагы чоң иш-чаралардын демилгечиси жана уюштуруучусу катары көп жумуштарды жасап келе жаткандыгын жалпы журтубуз жакшы билет.

2022-жылдын 1-январында Кыргыз Республикасынын эл мугалими Шабданбек Кулуев 80 жашка толмок. Агабыз арабызда болгондо бул мааракени өзүнүн катышуусунда салтанаттуу белгилеп, көп каалоо-тилектерибизди айтмакпыз. Бирок, тагдыр ушундай экен, ак кишинин көзү өтүп кетсе да артында калтырып кеткен эмгектеринен улам

эли-журтубуз аны эч качан унутпайт жана эсинен чыгарбайт. Ал И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин ардактуу профессору, Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин Педагогикалык кадрларды максаттуу даярдоо институтунун, “Мугалим” илимий-педагогикалык журналынын гимндеринин автору болгон. Өзүнүн негизги мугалим-агартуучулук вазипасынан тышкары чыгармачылыкка да баш-оту менен киришип, ыр жазып, китеп чыгарып, руханий дүйнөбүздү байытууга да жигердүү салымын кошуп кетти. Ал көп кырдуу талант, өтө билимдүү, көп окуган, көптү билген, ошол уккан, көргөн, билгендерин кагазга түшүрүп, окурман журтуна тартуулоону туура көргөн, тыным алып эс алууну билбеген иштерман адам болгон. Шабданбек Кулуевдин калеминен жаралган “Куланчы мергенчи”, “Алас-алас”, “Кийик Сай”, “Кылымдар жаңырыгы”, “Эл, жер баяны”, “Сезим кайрыктары”, “Өмүр издери”, “Мидин минткен экен”, “Ырларым менин сырларым”, “Суусамырлык чабан”, “Жангарач бий”, ж.б. ыр жыйнактары жана китептери эбак эле өз окурмандарын тапкан. Акын катары таанылышынын туу чокусу катары анын Кыргыз Республикасынын Гимнинин текстинин авторлорунун биринен болуп калышын айта кетсек болот. Мындай тагдыр бардык эле акындардын маңдайына жазыла бербейт. Жалил Садыков менен авторлош болгон Гимдин тексти анын ысымын ташка тамга баскандай түбөлүккө тарых кылып калтырып кеткендиги Кудайдын ага ыроологон ырыскы-тартуусу деп билсек болот. Бүгүнкү күндө Гимн кай жерде

жаңыра ошол жерде анын текстинин жана музыкасынын авторлорунун сый-урматы да кошо даңазаланып, өздөрүн кылымдарга өлбөс кылып калтырып кетишкендей туюлат. Албетте, кимдеким Гимнибизди сыйласа, аны ыйык тутса анын текстин жазган авторлорун да ошондой духта урматтап-баалап алуулары парз болуп саналат. Бул улуу устаттын басып өткөн жолу, санжыргалуу өмүрү – баарыбыз үчүн улуу сабак жана көөнөрбөс үлгү болуп калууга тийиш.

Андыктан, ушундай бийик деңгээлге жеткен бул улуу адамдын мааракесине эмитеден кызуу даярдык көрүп, мамлекеттик жогорку деңгээлде белгилөө кыргыз элинин, журт башчыларынын ыйык милдети болушу керек деп эсептейбиз. Ушул жерде 25-ноябрда “Ала-Арча” көрүстөнүндө Кыргыз эл мугалими, Кыргыз Республикасынын маданиятына эмгек сиңирген ишмер Шабданбек Кулуевдин эстелиги ачылганын да белгилей кетели. Ошол себептүү Шабданбек Кулуев агабыздын алдыдагы 80 жылдык мааракесин көз жаздымында калтырбай, бүткүл элге жарыя кылып, уюштуруу комитетин түзүп, республикалык маанидеги илимий-педагогикалык конференцияларды даярдап, анын ырлар жана чыгармалар жыйнагынын томдорун чыгарып, жакшынакай иш-чаралар менен өткөрүп алуу жагын ойлонуштурушубуз абзел. Албетте, Ала-Тоодой эт, Ысык-Көлдөй чык кылып тая бергенден көрө жоогоруда айтылып өткөндөгүдөй иш-чараларга басым жасасак а кишинин арбагы ыраазы болоору бышык.

Таалайбек ТЕМИРОВ

ЧАКАН ИШКЕРДИК СУБЪЕКТТЕРИН КОЛДОО, ЖАГЫМДУУ САЛЫК ЖАНА БАЖЫ КЛИМАТЫН ТҮЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН ЖАРЛЫГЫ

Ишкердик субъекттерин колдоо, кабыл алынуучу чечимдердин салыктык жана бажылык укук мамилелери бөлүгүндө оперативдүүлүгүн жогорулатуу, ак ниет салык төлөөчүлөр жана ишкер чөйрөсү үчүн жагымдуу салыктык жана бажылык климатты түзүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 71-беренесин жетекчиликке алып, **ТОКТОМ КЫЛАМ:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине сунушталсын:

1) Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна киреше салыгын жана камсыздандыруу төгүмдөрүн кошпогондо (тарифтердин колдонуудагы ставкаларын сактоо менен), реалдуу убакыт режиминде маалыматтарды берүү функциясы бар контролдоо-кассалык машиналарды жана электрондук эсеп-фактуралардын маалыматтык системасын милдеттүү колдонуу шартында салык салуунун патенттик системасын оптималдаштыруу аркылуу жылдык жүгүртүүсү 8,0 млн сомго чейин товарларды жеткирүүнү, калка жумуштарды жана кызматтарды көрсөтүүнү жүргүзгөн субъекттерди бардык салыктарды төлөөдөн бошотууну караган Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын долбоорлорун киргизүү;

2) Салык төлөөчүнүн бирдиктүү карточкасын жана кошумча нарк салыгын жана акция салыгын төлөөнү контролдоонун аналитикалык системасын түзүү, салык төлөөчүлөрдү тейлөөнүн сервистик моделин ишке киргизүүнү камсыз кылуу, негизги бизнес-процесстерди санариптештирүү аркылуу салыктык башкаруу жол-жобосун жөнөкөйлөштүрүү жана салык органдарынын кызматкерлеринин салык төлөөчүлөр менен байланышын минималдаштыруу;

3) маркаланган алкоголь жана тамеки продукциясына байкоо механизмин киргизүү;

4) маркаланууга жана байкалууга тийиш болгон товарлардын, анын ичинде дары-дармек каражаттарынын тизмесин толуктоо;

5) 2026-жылга чейин Кыргыз Республикасын өнүктүрүүнүн улуттук программасына ылайык Бажы кызматын өнүктүрүүнүн концепциясын иштеп чыгуу жана 2021-жылдын аягына чейин бекитүү;

6) Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасы аркылуу өткөрүү пункттарында мамлекеттик контролдон туралар жүргүзүүдө “бирдиктүү терезе” принцибин колдонуу;

7) Евразия экономикалык бирлигинин бажы чек арасынын кыргыз участкасында автомобильдик өткөрүү пункттарында товарларды жана транспорт каражаттарын текшерүүнү жүргүзүүдө “бирдиктүү терезе” принциби боюнча бирдиктүү мамлекеттик органдын ыйгарым укуктарын жүзөгө ашыруучу мамлекеттик орган деп бажы иштери чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органды бекитүү;

8) Евразия экономикалык бирлигинин бажы чек арасынын кыргыз участкасындагы автомобильдик өткөрүү пункттарында жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасынын кыргыз-казак участкасындагы өткөрүү пункттарына жакын жерлерде мамлекеттик контролдоочу органдардын бизнес-процесстерин маалыматтык өз ара аракеттенүүнү камсыз кылуу аркылуу оптималдаштыруу;

9) Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматына төмөнкү ыйгарым укуктарды берүү:

а) Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарына жана Кыргыз Республикасынын мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жөнүндө мыйзамдарына ылайык отчеттордун, эсептердин, декларациялардын, документтердин, кабарлоолордун, маалыматтардын, маалыматтык эсептердин, патенттердин, контракттардын, билдирмелердин, чечимдердин, корутундулардын, актылардын формаларын, аларды кагаз жүзүндөгү документ же электрондук документ түрүндө толтуруу, түзүү жана/же берүү тартибин бекитүү боюнча;

б) юридикалык жактарды мамлекеттик каттоо боюнча;

10) мамлекеттик контролдоону (санитардык-эпидемиологиялык, ветеринардык, фитосанитардык, транспорттук) жүргүзүү боюнча координациялоочу органды аныктоо;

а) Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасынын кыргыз-казак участкасындагы өткөрүү пункттарына жакын жерлерде жайгашкан товар-

ларды эсепке алуу пункттарында - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматын;

б) Евразия экономикалык бирлигинин бажы чек арасынын кыргыз участкасында жайгашкан автомобильдик өткөрүү пункттарында - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик бажы кызматын;

11) маалыматтар базасын Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматына берүү менен бажы кызматынын жана юридикалык жактарды жана жарандарды, анын ичинде чет өлкөлүк жарандарды, кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктү, ишкердик объекттерин каттоо боюнча мамлекеттик органдардын системаларын салык кызматынын системасы менен комплекстүү интеграциялоону жүргүзүү;

12) Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматынын жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматынын кадрдык потенциалын оптималдаштыруу жана техникалык жактан жабдууну күчөтүү;

13) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы менен биргеликте санариптик төлөм технологиялары чөйрөсүндөгү дүйнөлүк алдыңкы тажрыйбаны, Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын реалдуу убакыт режиминде Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине караштуу Мамлекеттик салык кызматына маалыматтарды берүүнү камсыз кылган контролдоо-кассалык машиналардын функциясы бар POS-терминалдарды милдеттүү колдонууга өтүүсүн эске алуу менен накталай эмес төлөмдүн үлүшүн көбөйтүүнүн иштетүү механизмдерин кабыл алуу;

14) ушул Жарлыктан келип чыгуучу зарыл чараларды көрүү.

2. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2021-жылдын 2-декабры, ПЖ №542

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН ТЕСКЕМЕСИ

“Кыргыз Республикасынын Баткен областына өзгөчө статус берилгенине байланыштуу айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 1, 6-беренелерин ишке ашыруу максатында, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине **Ылайык:**

1. Өзгөчө жеңилдетилген салык режимине ээ болгон айрым преференциялык чек арага чектеш калктуу конуштардын тизмеси ушул тескеменин тиркемесине ылайык бекитилсин.

2. Бул тескеме расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Төрага А.ЖАПАРОВ

Бишкек шаары,
2021-жылдын
3-декабры, №311-т

СОЦИАЛДЫК ЧӨЙРӨНҮН АЙРЫМ МЕКЕМЕЛЕРИНДЕ ТАМАКТАНУУГА ЧЫГЫМДАРДЫН АКЧАЛАЙ ЧЕНЕМДЕРИН КӨТӨРҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

ЖАРЛЫГЫ

Социалдык чөйрөнүн мекемелеринде жашаган ата-энесинин көзөмөлчүлүгүсүз калган балдардын, ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү балдардын жана адамдардын, улгайган жарандардын тамактануусунун сапатын көтөрүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 19, 44, 66 жана 71-беренелерин жетекчиликке алып, **токтом кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети:

1) 2022-жылдын 1-январынан баштап төмөнкүлөрдүн тамактанууга акчалай ченемин 100 пайызга көбөйтсүн:

- Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлигинин мекемелериндеги балдардын, улгайган жарандардын, ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү адамдардын, анын ичинде ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү балдардын;

- Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин мекемелериндеги жетим балдардын, ата-энесинин көзөмөлчүлүгүсүз калган балдардын, ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелүү балдардын;

- Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигинин адистештирилген реабилитациялоо борборлорундагы (балдар үйлөрүндөгү) балдардын;

2) ушул Жарлыкты ишке ашыруу үчүн кошумча финансы каражаттарын тапсын жана бөлүп берсин;

3) өзүнүн чечимдерин ушул Жарлыкка ылайык келтирсин.

2. Бул Жарлыктын аткарылышын контролдоону өзүмө калтырам.

3. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын

Президенти

Бишкек ш., 2021-жылдын 6-декабры, ПЖ №545

С.ЖАПАРОВ

АЗ КАМСЫЗ БОЛГОН ЖАРАНДАРДЫ (ҮЙ-БҮЛӨЛӨРДҮ) ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫ ҮЧҮН АКЫ ТӨЛӨӨНҮН ӨЛЧӨМҮН ТӨМӨНДӨТҮҮ ТҮРҮНДӨ КОЛДОО ЧАРАЛАРЫ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

ЖАРЛЫГЫ

Социалдык маанилүү товарлардын баалары өскөн шарттарда аз камсыз болгон жарандарга (үй-бүлөлөргө) колдоо көрсөтүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 71-беренесин жетекчиликке алып, **токтом кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети:

- 16 жашка чейинки балдары бар, "үй-бүлөгө көмөк" мамлекеттик жөлөкпүлүн алган муктаж жарандар (үй-бүлөлөр) үчүн электр энергиясына тариф 2022-жылдын 1-январынан тартып, айына 700 кВтс чейин керектегенде, 1 кВтс үчүн 50,0 тыйын өлчөмүндө аныкталсын;

- ушул Жарлыктан келип чыгуучу, анын ичинде Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү белгиленген тартипте киргизүү каралган чараларды көрсүн.

2. Бул Жарлыктын аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткаруу контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

3. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын

Президенти

Бишкек ш., 2021-жылдын 6-декабры, ПЖ №546

С.ЖАПАРОВ

АЙЫЛ ЧАРБА ИШИН ЖҮРГҮЗГӨН СУБЪЕКТТЕРДИ КОЛДОО БОЮНЧА ЧАРАЛАР ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

ЖАРЛЫГЫ

Айылдык товар өндүрүүчүлөргө колдоо көрсөтүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 71-беренесин жетекчиликке алып, **токтом кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жер салыгынан бошотууга байланыштуу жергиликтүү бюджеттин жоготууларын компенсациялап, 2022-жылдан баштап 2024-жылды кошуу менен айыл чарба жерлерин пайдалангандык үчүн жер салыгын төлөөдөн бошотуу каралган Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын долбоорун иштеп чыксын жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна киргизсин.

2. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн баштап күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын

Президенти

Бишкек ш., 2021-жылдын 6-декабры, ПЖ №547

С.ЖАПАРОВ

«2010-ЖЫЛДЫН АПРЕЛЬ-ИЮНУНДА БОЛУП ӨТКӨН ОКУЯЛАРДЫН НАТЫЙЖАСЫНДА КУРМАН БОЛГОНДОРДУН ҮЙ-БҮЛӨ МҮЧӨЛӨРҮН ЖАНА ЖАБЫР ТАРТКАН АДАМДАРДЫ СОЦИАЛДЫК КОРГОО ЖӨНҮНДӨ» КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2021-жылдын 27-октябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынган

1-берене

«2010-жылдын апрель-июнунда болуп өткөн окуялардын натыйжасында курман болгондордун үй-бүлө мүчөлөрүн жана жабыр тарткан адамдарды социалдык коргоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., №9, 2865-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) Мыйзамдын аталышы «апрель-июнунда» деген сөздөрдөн кийин «жана 2021-жылдын апрелинде» деген сөздөр менен толукталсын;

2) 1-берене «апрель-июнунда» деген сөздөрдөн кийин «жана 2021-жылдын апрелинде» деген сөздөр менен толукталсын;

3) 2-берененин экинчи жана үчүнчү абзацтары «жана Жалал-Абад облустарындагы» деген сөздөрдөн кийин «, ошондой эле 2021-жылдын 28-30-апрелинде Баткен облусундагы» деген сөздөр менен толукталсын;

4) 5-берененин үчүнчү абзацы «апрель-июнь» деген сөздөрдөн кийин «жана 2021-жылдын апрелинде» деген сөздөр менен толукталсын;

5) 6-берене «апрель-июнунда» деген сөздөрдөн кийин «жана 2021-жылдын апрелинде» деген сөздөр менен толукталсын;

6) 8-беренеде:

- 1-бөлүгү «жана Жалал-Абад облустарындагы» деген сөздөрдөн кийин «, ошондой эле 2021-жылдын 28-30-апрелинде Баткен облусундагы» деген сөздөр менен толукталсын;

- мамлекеттик тилдеги 2-бөлүгүнүн үчүнчү абзацындагы «жеткенче» деген сөз «жеткенде» деген сөзгө алмаштырылсын;

7) 10-берененин алтынчы абзацындагы «белгиленген тартипте» деген сөздөр «белгиленген тартипте жана шарттарда» деген сөздөргө алмаштырылсын.

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланууга тийиш жана 2021-жылдын 1-октябрынан тартып күчүнө кирет. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып үч айлык мөөнөттө өзүнүн чечимдерин ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын

Президенти

Бишкек ш., 2021-жылдын 8-декабры, №148

С.ЖАПАРОВ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖОЛ КЫЙМЫЛЫНЫН КООПСУЗДУГУН КАМСЫЗ КЫЛУУ БОЮНЧА КЕЧИКТИРИЛГИС ЧАРАЛАР ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

ЖАРЛЫГЫ

Жол кыймылынын коопсуздугу Кыргыз Республикасынын маанилүү социалдык-экономикалык жана демографиялык маселелеринин бири болуп саналат. Жол кыймылын натыйжалуу уюштуруу, жол кыймылынын коопсуздукун камсыз кылуу - жарандардын бакубаттыгынын, алардын ыңгайлуу жана коопсуз жашоосунун милдеттүү шарты.

Автомобиль транспортунда аварияга учуроо жалпысынан коомго, ошондой эле айрым жарандарга олуттуу материалдык жана моралдык зыян келтирет. Жол-транспорттук жаракат алуу эмгекке жарамдуу курактагы адамдардын өндүрүш чөйрөсүнөн чыгып калуусуна алып келип, бул социалдык бюджетке күч келтирет. Балдар өлүмгө учурап, майып болуп калууда.

Акыркы жылдары Кыргызстанда оор кесепеттерге алып келген жол-транспорт кырсыгынын (мындан ары - ЖТК) өсүү тенденциясы байкалууда. Бул тенденцияга бир катар факторлор, анын ичинде автотранспорт каражаттарынын санынын көбөйүшү, Жол кыймылынын эрежелерин сактабоо, ошондой эле айдоочулардын аларды төмөн деңгээлде билүүсү таасир этет. Талдоо көрсөткөндөй, көрүлүп жаткан чараларга карабастан, жолдогу аварияга учуроолорду жана өлүмдү туруктуу төмөндөтүүгө жетишүүгө мүмкүн болбой жатат. Алсак, 2010-жылдан тартып республиканын аймагында 73 851 ЖТК катталган, анда 11 144 адам каза болгон, ал эми 109 567 адам ар түрдүү жаракат алган.

Ошону менен бирге балдардын катышуусундагы мындай кырсыктардын саны өсүүдө. ЖТК-нын жалпы санынын ичинен балдардын катышуусу менен болгону 16 312 учурду же 22,1%ды түзөт, анда 18 483 бала жаракат алган жана 1 306 бала каза болгон. Айдоочулардын күнөөсү боюнча 61 694 ЖТК болгон, анда 10 020 адам каза болгон, ал эми 96 939 адам ар түрдүү жаракат алган. Жаракат алгандардын да, ошондой эле каза болгондордун да арасында жол кыймылынын эң эле аялуу катышуучулары жөө адамдар жана жүргүнчүлөр болуп саналат (болжол менен 30% айдоочулар, 70% жүргүнчүлөр жана жөө адамдар).

Жол-транспорт кырсыктарынын кесепетинен каза болгондордун статистикасы көнүмүш көрүнүшкө айланды жана ал калк тарабынан кадыресе нерседей кабылданып калды. Эксперттер өлкөдөгү жол-транспорт кырсыктары менен болгон кырдаалды абдан олуттуу деп бир добуштан сыпатташууда. Демек мамлекеттик органдар жол кыймылынын коопсуздукун камсыз кылуу боюнча өзгөчө чараларды көрүшү зарыл.

Мамлекеттик органдардын жол кыймылынын коопсуздукун камсыз кылуу жаатындагы башкы милдеттери болуп жарандардын өмүрүн, ден соолугун жана мүлкүн сактоо, алардын укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын коргоо, ошондой эле жол-транспорт кырсыктарынын алдын алуу, алардын оор кесепеттерин азайтуу жолу менен коомдун жана мамлекеттин кызыкчылыктарын коргоону камсыз кылуу саналат.

Жол кыймылын натыйжалуу уюштуруу, жол кыймылынын коопсуздукун жогорулатуу максатында, ошондой эле БУУнун Башкы Ассамблеясынын 74/229 "2021-2030-жылдарга жол кыймылынын коопсуздукун камсыз кылуу боюнча аракеттердин он жылдыгы" резолюциясында жарыяланган Глобалдык планды көңүлгө алып, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 66, 71-беренелерин жетекчиликке алып, **токтом кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлиги жол кыймылынын коопсуздукун камсыз кылуу чөйрөсүндөгү жооптуу мамлекеттик орган болуп аныкталсын.

2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети:

- транспорт каражаттарын жана алардын чиркегичтерин, атайын технологиялык машиналарды, айдоочулар курамын каттоо, транспорт каражаттарын башкаруу укугуна квалификациялык экзамендерди өткөрүү жана кабыл алуу, айдоочулук күбөлүктөрдү жана тракторист-машинисттин күбөлүктөрүн берүү боюнча функцияларды Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигине өткөрүп берсин;

- жарандарды транспорт каражаттарын башкаруунун теориялык жана практикалык көндүмдөрүнө, Кыргыз Республикасынын Жол кыймылынын эрежелерине окутуу процессин жакшыртуу максатында автомектептердин ишин лицензиялоо функциясын Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин карамагына өткөрүп берсин;

- жүргүнчүлөрдү ташуу боюнча ишти тартипке келтирүү максатында:

Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигине лицензиялоо функциясын өткөрүп берүү менен жеңил автомобиль транспорту менен жүргүнчүлөрдү ташууну лицензиялоону киргизсин;

жүргүнчүлөрдү ташуу чөйрөсүндөгү ишти лицензиялоо боюнча функцияларды Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин карамагына өткөрүп берсин;

- Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин Жол кыймылынын коопсуздукун камсыздоо боюнча башкы башкармалыгынын штаттык санын көбөйтүү маселесин кошумча финансы каражаттарын бөлүү, аталган башкармалыктын материалдык-техникалык базасын жакшыртуу менен чечсин;

- Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин карамагына Кыргыз Республикасынын Санариптик өнүктүрүү министрлигине караштуу "Унаа" мамлекеттик мекемесин тиешелүү штаты, финансылык жана материалдык-техникалык каражаттары менен өткөрүп берсин;

- Кыргыз Республикасынын Ички иштер министрлигинин карамагына Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигине караштуу Автомобиль, суу транспорту жана салмак-габаритти контролдоо департаментинин жүргүнчүлөрдү ташууну көзөмөлдөө жана контролдоо боюнча иш жүргүзгөн түзүмдүк бөлүмдөрдү тиешелүү штаты, финансылык, материалдык-техникалык каражаттары менен өткөрүп берсин;

- ушул Жарлыктан келип чыгуучу мыйзам долбоорлорун Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин кароосуна белгиленген тартипте киргизсин;

- ушул Жарлыктын келип чыгуучу зарыл болгон уюштуруу, финансылык жана башка чараларды көрсүн.

3. Бул Жарлыктын аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткарууну контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

4. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын

Президенти

Бишкек ш., 2021-жылдын 7-декабры, ПЖ №548

С.ЖАПАРОВ

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О Внесении изменений в Закон Кыргызской Республики «О социальной защите членов семей погибших и пострадавших лиц в результате событий, произошедших в апреле-июне 2010 года»

Принят Жогорку Кеңешем Кыргызской Республики 27 октября 2021 года

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «О социальной защите членов семей погибших и пострадавших лиц в результате событий, произошедших в апреле-июне 2010 года» (Ведомости Жогорку Кеңеша Кыргызской Республики, 2012 г., №9, ст. 2865) следующие изменения:

1) наименование Закона после слов «2010 года» дополнить словами «и в апреле 2021 года»;

2) статью 1 после слов «2010 года» дополнить словами «и в апреле 2021 года»;

3) абзацы второй и третьей статьи 2 после слов «и Джалал-Абадской областях» дополнить словами «, а также в событиях 28-30 апреля 2021 года в Баткенской области»;

4) абзац третьей статьи 5 после слов «2010 года» дополнить словами «и апрельских событий 2021 года»;

5) статью 6 после слов «2010 года» дополнить словами «и в апреле 2021 года»;

6) в статье 8:

часть 1 после слов «и Джалал-Абадской областях» дополнить словами «, а также в событиях 28-30 апреля 2021 года в Баткенской области»;

в абзаце третьей части 2 на государственном языке слово «жеткенче» заменить словом «жеткенде»;

7) в абзаце шестом статьи 10 слова «в порядке, установленном» заменить словами «в порядке и на условиях, установленных».

Статья 2

Настоящий Закон подлежит официальному опубликованию и вступает в силу с 1 октября 2021 года.

Кабинету Министров Кыргызской Республики в трехмесячный срок со дня официального опубликования настоящего Закона привести свои решения в соответствие с настоящим Законом.

Президент

Кыргызской Республики

г.Бишкек, 8 декабря 2021 года, №148

С.ЖАПАРОВ

КЫРГЫЗ БАНКЫ

■ Адистер жооп берет

КАРДАРЛАРДЫН ДАТТАНУУЛАРЫ КӨЗ ЖАЗДЫМЫНДА КАЛБАШЫ КЕРЕК

Финансы-кредит уюмдары (ФКУ) банк системасынын субъекттери болуп эсептелет. ФКУлар да банктар сыяктуу эле кардарлар менен кызматташуу иштерин жүргүзүшөт. Албетте иш процессинде керектөөчүлөрдүн ФКУларга нараазы болуп, кайда даттанаарын билбей калган учуру болуп калышы мүмкүн. Ошондуктан даттануу менен кайда кайрылууга болот деген суроого Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Керектөөчүлөрдүн укугун коргоо бөлүмүнүн адистери төмөндөгүдөй жоопторду беришти.

- Финансы-кредит уюму менен пикир келишпестик келип чыккан учурда эмне кылуу керек?

- Алгач белгилей кетүүчү нерсе, финансы-кредит уюмдары өз ишин банк мыйзамдарына ылайык, ага каршы келбеген эрежелерди жана жол-жоболорду иштеп чыгуу менен өз алдынча уюштурат жана жүзөгө ашырат. Пикир келишпестик жаралган учурда, эң алгач банкка түздөнтүз кайрылуу зарыл. "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө" Мыйзамдын (мындан ары – Мыйзам) 6-беренесинин 1-пунктуна ылайык, банктардын, банк эмес финансы-кредит уюмдардын кардарлар менен өз ара мамилелери ушул Мыйзамга ылайык өнөктөштүк принцибинин, Кыргыз Республикасынын жарандык жана башка мыйзамдарынын негизинде түзүлөт. Ошондой эле келишим ыктыярдуулук, эркин жана жарандык укуктарды тоскоолдуктарсыз ишке ашыруу принцибинде түзүлө тургандыгын белгилеп кетүү зарыл. Эгерде келишимдин аткаруу процессинде кандайдыр бир талаш маселелер келип чыкса жана аларды эки тараптын макулдашуусу менен чечүү мүмкүн эмес болсо, анда алар аталган Мыйзамдын 12-беренесинин 3-пунктуна ылайык, анын ичинде талаш маселени сотко чейин жөнгө салуу тартибинде чечилет.

Керектөөчүнүн кайрылуусу негиздүү жана укук ченемдүү болуп далиленген учурда ФКУ орун алган мыйзам бузууларды четтетүү, керектөөчүнүн укуктарын калыбына келтирүү жана мыйзамдуу таламдарды коргоо жагында тиешелүү чараларды кабыл алат.

- Жарандардын кайрылууларын кароонун белгилүү бир жол-жобосу барбы?

- Албетте, "Финансылык кызматтарды сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө" (Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 24-июнундагы №35/10 токтом менен бекитилген) жобого ылайык, ар бир финансы-кредит уюмунда кайрылууларды кароо жол-жобосу болуусу зарыл. Жол-жобо жана кайрылууларды сунуштоо жолдору (каналдары) тууралуу кеңири маалымат, ошондой эле Даттанууларды жана сунуштарды каттоо китепчеси ар бир офисте көрүнүктүү жерде же маалымат такталарында жайгаштырылууга тийиш. Кайрылууларды кароо жол-жобосунун

электрондук версиясы (керектөөчүгө тиешелүү бөлүгү) ФКУнун расмий интернет-сайтында (болгон шартта) жайгаштырылышы керек. Финансы-кредит уюмдардын башкы кеңсесинде жана филиалдарында керектөөчүлөрдүн кайрылуулары боюнча иш алып барган жооптуу кызматкерлер бар, алар кайсы гана учурда болбосун кардарларды уюмда белгиленген эрежелер менен тааныштырууга милдеттүү. Ошондой эле кызматкерлер керектөөчүгө телефон аркылуу оозеки кеп-кеңештерди берип, зарыл учурда кат жүзүндө кайрылууну түзүүгө жардам беришет. Кайрылуу үчүн телефон номерлери финансы-кредит уюмунун маалымат такталарында жана расмий сайтында (болгон шартта) жайгаштырылууга тийиш.

Керектөөчүнүн кайрылуусу ФКУда иштелип чыккан ички жол-жобого ылайык кароого алынат. ФКУ кайрылуулардын адилеттүү, ар тараптуу жана өз убагында кароого алынышын камсыз кылууга жана белгиленген тартипте алар боюнча түшүндүрмө берүүгө милдеттүү.

Керектөөчүлөрдүн кайрылуулары оозеки сыяктуу эле (телефон аркылуу же кабыл алууга катталуу) кат жүзүндө сунушталышы, жеткирилип берилиши, почта байланышы аркылуу жөнөтүлүшү, ФКУнун электрондук почтасына жөнөтүлүшү же даттануулар жана сунуштар катталган китепчеде чагылдырылышы мүмкүндүгүн белгилеп кетмекчибиз.

- Өтүнүч катты кандай формада сунуштоого зарыл?

- Мында кандайдыр бир бирдиктүү форма жок. Кайрылууну эркин түрдө билдирсе болот. Бирок, жазуу түрүндөгү өтүнүч катка карата белгиленген жалпы талаптарга таянуу зарыл. Жазуу түрүндөгү кайрылууда сөзсүз түрдө кайрылуу кимден жана кимге даректелгендигин, башкача айтканда жеке маалыматыңызды: жооп кайра жөнөтүлүүчү дарек, телефон номери, кайрылуу даректелген финансы-кредит уюмдун аталышы жана белгилүү бир кызмат адамдын аты-жөнү көрсөтүлүшү зарыл. Кайрылууда өтүнүч каттын же даттануунун мазмунун, башкача айтканда маселенин айкын жагдайын, далилдерди келтирүү менен банк тарабынан сиздин кайсы укуктарыңыз бузууга жол берилгендигин чагылдыруу зарыл. Зарыл учурда жазуу жүзүндөгү далилдерди, кардардын билдирүүсүн тастыктаган документтерди тиркөөгө

болот. Бул кредиттик келишимдин көчүрмөсү, тигил же бул кызмат үчүн төлөө квитанциясы, эсеп көчүрмөсү жана башкалар болушу мүмкүн. Мындан тышкары, кайрылуу же даттануу боюнча кандай чечимдин кабыл алынышы күтүлүп жаткандыгын билдирүү зарыл. Албетте, акырында кайрылуу сунушталган күн көрсөтүлүп, кол коюлууга тийиш. Маселени кыскача жана түшүнүктүү чагылдырууну сунуштайбыз. Мында фактыларды көбүрөөк келтирүү маанилүү болуп саналат.

- ФКУ жоопту канча убакыт ичинде берүүгө тийиш?

- Керектөөчүнүн ФКУга жолдогон жазуу жүзүндөгү кайрылуусу отуз календардык күндөн кечиктирилбестен каралууга жана ага жазуу жүзүндө жооп жөнөтүлүүгө тийиш.

- ФКУнун жетекчилигине түздөн-түз кайрылуу мүмкүнчүлүгү барбы?

- "Финансылык кызматтарды сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө" жобонун 34-беренесине ылайык ФКУнун аткаруу органынын жетекчиси же башка ыйгарым укуктуу мүчөлөрү, ошондой эле анын филиалдарынын жетекчилери керектөөчүлөрдү ФКУнун расмий сайтында (болгон шартта) жана маалымат такталарында жайгаштырылган, бекитилген графикке ылайык жеке кабыл алууга милдеттүү. ФКУнун жооптуу кызматкери да керектөөчүлөрдү туруктуу негизде кабыл алып турат.

- Улуттук банкка ким, кандай маселелер жана канчалык көп даттануулар менен кайрылышат?

- Көбүнчө даттануулар менен бизге ФКУнун кардарлары – банктык жана микрофинансылык кызматтардан керектөөчүлөр кайрылышат. Көпчүлүк учурда керектөөчүлөр

кредиттерин реструктуризациялоого көмөктөшүү, кандайдыр бир талаш маселелер менен же бузууга жол берилген укуктарын калыбына келтирүү өтүнүчү менен кайрылышат.

- Кандай учурларда Улуттук банкка кайрылууга болот жана кантип жардам бере аласыздар?

- Алгач "Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө" Мыйзамынын 52-беренесине ылайык Улуттук банк Кыргыз Республикасынын банк тутумунун ишине көзөмөлдүктү жүргүзүү боюнча ыйгарым укуктуу орган болуп санала тургандыгын белгилеп кетүү зарыл. Ошондой эле аталган берененин 2-пунктуна ылайык, ушул мыйзамда каралган учурларды эске албаганда, Улуттук банк банктардын алып барган күндөлүк ишине кийлигишпейт.

Башкача айтканда, коммерциялык банк же банк эмес финансы-кредит уюму тарабынан мыйзам талабын кандайдыр бир бузууларга жол берилбесе, Улуттук банк жана башка мамлекеттик бийлик органдары алардын кардар менен иш алып баруусуна кийлигишүүгө укугу жок. Тактап айтканда, келишимдин шарттарын өзгөртүү маселеси тараптар ортосунда өз ара кошумча келишим түзүү аркылуу чечилет. Алсак, карыз алуучу кредит төлөөдө кыйынчылыктарга дуушар болгон учурда, биринчи кезекте ал сөзсүз түрдө түздөн-түз ФКУга кайрылып, кредитор менен тиешелүү сүйлөшүүлөрдү жүргүзүп, кредит төлөө шарттарын кайра карап берүүнү өтүнүүгө тийиш. Кайсы бир кредитти реструктуризациялоо маселеси кредитор менен карыз алуучу ортосунда өз ара сүйлөшүү аркылуу чечилүүгө тийиш. Бул учурда кредиторго кредиттин төлөнбөй калгандыгын себеби, карыздын ордун жабуу мөөнөтү

жөнүндө маалыматты, ошондой эле карыз алуучунун финансылык жагдайын жана төлөө жөндөмдүүлүгүн тастыктаган документтерди берүүнү сунуштайбыз. Эгерде керектөөчүнүн укугу бузулууга жол берилсе же ал финансы-кредит уюмунун ишаракети менен макул болбосо же буга чейин ФКУга жазуу түрүндө кайрылып, бирок кабыл алынган чечим менен макул болбосо, анда ал албетте Улуттук банкка финансы-кредит уюмунун ишине карата кандайдыр бир чара көрүү өтүнүчү же даттануу менен кайрылууга укуктуу. Кайрылууну кылдат карап чыгуунун жыйынтыгында Улуттук банктын талаптары бузууга жол берилгендиги аныкталса, ага карата таасир этүү чаралары колдонулушу мүмкүн.

- Улуттук банк тарабынан жарандардын каттарын, арыздарын жана даттанууларын кароо тартиби жөнүндө айта кетсеңиз?

- Жарандарды кабыл алуу, кайрылууларды жана даттанууларды каттоо жана кароо үчүн Улуттук банкта туруктуу негизде коомдук кабылдама, ошондой эле Улуттук банктын компетенциясына кирген маселелер боюнча коомчулукка маалымат жана консультация берген Керектөөчүлөрдүн укугун коргоо бөлүмү иштейт.

Кайрылууларды кароодо биз "Жарандардын кайрылууларын кароо тартиби жөнүндө" Мыйзамга, ошондой эле ушул ченемдик-укуктук актынын негизинде иштелип чыккан ички жоболорго таянуу менен иш алып барабыз.

Кайрылууда кайрылган адамдын жеке маалыматтары, кайра жооп жөнөтүлүүчү почта дарегин, телефон номери, кайрылган маселенин маңызы, ошондой эле кол тамгасы жана күнү көрсөтүлүүгө тийиш. Жарандын арызы, даттануусу негиздүү болуусу абзел. Зарыл учурда, өтүнүч каттын ээсинин даттанууларын далилдеген документтерди тиркөө керек.

Белгилей кетүүчү нерсе, керектөөчүнүн жеке маалыматтары жана почта дарегин көрсөтүлбөгөн кат жүзүндөгү кайрылуу жашыруун катары таанылат жана ал кароого алынбайт.

Улуттук банкка жазуу жүзүндө сунушталган кайрылуу ал катталган күндөн тартып 14 жумуш күнү ичинде каралат. Бирок, жарандын кайрылуусу боюнча маселени чечүүдө атайын текшерүү (экспертиза), кошумча материалдарды талап кылуу же башка чараларды көрүү зарыл болгон учурда, даттанууну кароо мөөнөтү 30 календардык күнгө чейин узартылышы мүмкүн.

Бул сунуштар финансылык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдаланган керектөөчүлөргө кредитор менен так иш алып барууга жана алардын алгылыксыз жагдайларга туш болбоосуна жардам берет деп ишенебиз.

**Даярдаган
Абдимухтар АБИЛОВ**

■ Аймактарда абал кандай?

Кыргыз Республикасынын Президентинин Жалал-Абад облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн орун басары Ырысбек ЫЗАБЕКОВ:

“КАЛКТЫ СОЦИАЛДЫК ЖАКТАН КОРГОО – МААНИЛҮҮ ИШТЕРИБИЗДИН БИРИ”

Жалал-Абад облусунун аймагындагы элдин жашоо турмушу, тиричилик деңгээли, социалдык маселелер жана учурда аткарылып жаткан иштери туурасында Президенттин аталган облустагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн орун басары Ырысбек ЫЗАБЕКОВ менен маектештик.

- Ырысбек Темирбекович, облуста үстүбүздөгү жылдын он айында сиз тейлеген тармакта кандай иштер жүргүзүлгөндүгү тууралуу, азын-оолак сөз кылып берсеңиз?

- Жалал-Абад облусунун аймагындагы калктын жашоо деңгээлин жогорулатуу, социалдык жактан аялуу жарандардын абалын жакшыртуу боюнча жана бүткүл дүйнө жүзүндө жүрүп жаткан коронавирус пандемиясынан калкты коргоо максатында мерчемделген иштер аткарылды десек болот.

2021-жылдын 1-октябрына карата республикалык бюджеттен каржыланган аз камсыз болгон үй-бүлөлөргө мамлекеттик жөлөкпүндөр жана облустун аймагында жашаган 130470 пенсионерлердин пенсиясы толугу менен өз убагында төлөнүп берилди. Ошондой эле облустагы негизги маселе – калкты иш менен камсыз кылуу болуп саналат. Бул багытта облус боюнча каттоодо турган жумушсуздардын саны 30721 адам болсо, 9 ай ичинде 1954 жаран жумушка орнотурулду.

Облустун аймагындагы саламаттык сактоо мекемелери калка медициналык жана санитардык жардам көрсөтүүнүн сапатын жогорулатууда мамлекеттик кепилдик программасынын негизинде медициналык шарттарды жакшыртуу, максаттуу иштерди жүргүзүп жатат десек болот. Бүгүнкү күндө облусубузда 1664 дарыгер жана 6151 кенже медициналык кызматкерлер эмгектенет. Жалпысынан дагы 210 дарыгер жетишпейт.

- Коронавирус пандемиясы саламаттыкты сактоо тармагына гана эмес, бардык тармактарга өз кесепетин тийгизбей койгон жок. Бул багытта кандай иштер жүрүп жатат?

- Облустун калкын медициналык жактан сапаттуу тейлөө максатында шаар менен райондордо жаңы имараттар курулуп, кээ бирлери капиталдык ремонттон өткөрүлүп, пайдаланууга берилип жатат. Алсак, Ала-Бука районундагы Көк-Таш айыл аймагынын жергиликтүү бюджетинин эсебинен 14,0 млн сомдук Ала-Бука аймактык ооруканасынын 20 койкалуу бөлүмүнүн жаңы имаратынын курулуш иштери жүрүүдө. Республикалык

бюджеттин эсебинен жалпы 100 орундуу 2 кабаттуу облустук клиникалык ооруканасынын имаратынын курулуш иштери бүтүп пайдаланууга берүү алдында турат. Мындан башка облустук клиникалык ооруканасынын жугуштуу оорулар бөлүмүнүн, Сузак районундагы Бек-Абад айылындагы оорукананын филиалынын имараттары капиталдык ремонттон өткөрүлүүдө. Ноокен районунда COVID-19 илдетинен кийинки өпкө оорусу менен жабыркагандар үчүн пульмонология бөлүмүн, Таш-Көмүр шаарында бөйрөктүн өнөкөт ооруларына чалдыккан бейтаптарды дарылоо боюнча гемодиализ борборун ачуу иштери жүрүп жатат.

Коронавирус инфекциясынын жайылышына каршы күрөшүү жана анын кесепеттерин жоюу боюнча иш-аракеттерди аткаруу максатында облустук ыкчам штабдын онлайн режиминде жыйындары өткөрүлүп, протоколдук тапшырмалары тиешелүү мекемелер, мамлекеттик администрациялар, шаардык мэриялар тарабынан аткарылды.

- Ырысбек Темирбекович, облустун аймагында коронавирусту алдын алуу боюнча эмдөө иштери кандай жүрүп жатат?

- Албетте, коронавирустук инфекцияны алдын алуу жана анын кесепеттерин жоюу максатында комплекстүү иш-чаралар көрүлүүдө. Ооруканаларга керектүү дары-дармектер, медициналык шаймандар жана материалдык-техникалык каржаттар менен өз учурунда камсыз кылынган. Облустун

аймагында саламаттык сактоо мекемелеринде коронавирус инфекциясы жана пневмония менен ооруган бейтаптарды дарылоо үчүн дары-дармектердин 2-2,5 айга чейинки запастары турат.

Облуска жалпы 418400 вакцина келген. Мунун ичинен Кытай Эл республикасынан келген 352400 “Синофарм” вакцинасы менен 135851, ал эми 8000 Россиянын “Sputnik-V” вакцинасы менен 3905 жаран эмделген. “AstraZeneca” вакцинасы менен 6325 жаран эмделип, жалпысынан калктын 35%ы эмдөөдөн өттү. Бул боюнча маалымат COVID-19 илдетине каршы эмделген адамдардын реестри маалымат системасына киргизилип жатат.

- Билим берүү тармагында кандай иштер жүрдү?

- Облустун аймагындагы 479 жалпы билим берүүчү мектепте 245322 окуучу билим алып жатат. Жалпысынан 16261 мугалим эмгектенет. 465 мамлекеттик 14 жеке менчик мектептер бар. 457 мектеп интернет менен туташтырылды. 344 мектепке видеобайкоочу камералар орнотулду. Быйылкы окуу жылында облус боюнча 59 бүтүрүүчү “Алтын тамга” аттестатына ээ болушту. Мындан сырткары 333 мектепке чейинки билим берүү мекемелери өз ишмердүүлүгүн жүргүзүп келишет. Ошондой эле 2021-жылдын 1-июнуна карата облус аймагындагы 48 мектепке чейинки билим берүү мекемелеринин имараттары мамлекетке кайтарылып берилген. Дагы 19 имаратты кайтаруу боюнча иш-чаралар жүрүп жатат.

Орункул САТЫКУЛОВ

ДАРЫГЕР АДИСТЕРДИ ТАЛАСКА КЕЛИН БОЛУУГА ЧАКЫРАТ

Талас облусу боюнча 140 дарыгер жетишсиз. Алар кардиолог, онколог, үй-бүлөлүк дарыгерлер, реаниматологдор. Талас облустук үй-бүлөлүк дарыгерлер борборунун жетекчисинин орун басары Кыял Карагулова: «Мисалы, быйыл Медакадемияда үй-бүлөлүк дарыгерлерди даярдаган факультет биринчи бүтүрүүчүлөрүн чыгарды. Биз ошолордон аз да болсо Таласка келишет деп ойлогонбуз. Бирок, Таласка бир дагы адис келген жок. Үй-бүлөлүк дарыгерлерден облус боюнча 38 адистин орду бош турат. Онколог жок. Алардын иши хирургдарга жүктөлгөн. Жылына облуска клиникалык ординаторлордон 7-8ден келе башташкан. Быйыл үчөө эле келди. Биз адистердин жетишсиздигин ушул клиникалык ординаторлордун күчү менен жаап жатабыз» - дейт. Таласка клиникалык ординатуранын 3-жылы өтөп жаткан Самат Жанабердиев: «Мен өзүмдүн адистигим көз догдур. Ординатурамдын 3-жылы Таласта өткөрүп жатам. Адистер жетишсиз болгондуктан мен ординатор экениме карабай Талас шаарындагы оорукананага 1 ставка менен ишке алышып, айлыгымды төлөшөт. Андан тышкары, шаардык эмканага 2 ставка менен айлык төлөп берели деп чакырып жатышат. Облустук биргелешкен оорукананын Көк-Ой айылындагы жугуштуу оорулар бөлүмүндөгү “кызыл зонага” дарыгер жетишсиз болгондуктан бул жакка да чакырышкан. Мен азыр ушул “кызыл зонада” иштеп жатам. Кабыл алуу жагында иштеп, келген бейтаптарды бөлүштүрөм. Бир чети Таласта жакшы экен. Себеби, шаарда ординаторлор көп. Бир дарыгерди 10-15 ординатор ээрчип, жакшы деле тажрыйба ала албайсың. Ал эми бул жакта тапыраган ординаторлор жок. Эки дарыгер бир эле ординаторду

ээрчитип жүрүп үйрөтүшөт. Операцияларга ээн-эркин катыша алабыз. Тажрыйба топтойм десең ординатор аз аймактарга келиш керек экен» - деп ой бөлүштү.

Таластагы дарыгерлердин жетишсиздик көйгөйүн облустун жетекчилиги да чечүү жолдорун караштырып жатышат. Президенттин Таластагы ыйгарым укуктуу өкүлү Бакытбек Нарбеков мындай деди: «Таласта облусту Өнүктүрүү фонду бар. Ошого түшкөн каражаттын 20 пайызын саламаттыкты сактоо жагына жумшоого мүмкүнчүлүк түзүлгөн. Вирус эч кайда кеткен жок. Дагы түрлөнүп жатат. Ошондой булактарга таянып, Талас облусу 100 дарыгерге кошумча айлык төлөп бергенге каражаты жетет. Мисалы, дарыгер 5 миң сом алса, ага биз дагы 8 миң сомдой төлөп берсек болот. Ошондой эле, Таласка дарыгер келин алып келген үй-бүлөгө облус жетекчилиги жакшы өлчөмдө сүйүнчү уюштурас болот. Мындай демилгелерге каражат бар, бирок, аларды ишке ашыруунун мыйзамдуу жолдорун, механизмдерин карап чыгышыбыз керек. Жакында тегерек стол өткөрсөк, ошондо талкуулайлы деп турам». Дарыгерлердин айтымында, дарыгерлердин жетишсиздиги бардык аймактарда бар. Жаш адистер көбүнчө Россия, Казакстанга кетүүгө аракет кылышат. Мекенчил адистер ушундай кыйын кырдаалда Таласка келип, өз милдеттерин аткарууга бел байлашса, жергиликтүү бийлик дагы, жергиликтүү дарыгерлер дагы аларды жатакана менен камсыз кылуу, ставкаларды көбөйтүү менен шарттарын түзөт. Алдыдагы жылдары өлкөдө абал жакшырса, балким үй менен камсыз кылуу, дагы да шарттарды жакшыртуу ишин биринчи кезекте дарыгерлерге багыттоону убада кылып жатышат.

Салика АБДИЕВА

■ Өткөн ишке салават

ААЛЫКЕ – АДАБИЯТ АР-НАМЫСЫ

Эл акыны, таланттуу жазуучу, публицист, драматург, котормочу, коомдук-ишмер, академик Аалы Токомбаевдин тагдыры жөнөкөй болбогонун кыргыз эли жакшы билет. Эрте жетим калып, турмуштун татаал жолун басып өткөн. 20 жашында ыры гезит бетине жарыяланып, 30 жашында чыгармачылыгынын 10 жылдык мааракеси белгиленип, көрүнүктүү акын катары таанылат. Акындын ысымын көп улуттуу өлкөбүздө гана эмес, чет жакада да белгилүү кылган анын поэзиясынын, чыгармаларынын бийиктиги. Советтик доордогу кыргыз адабиятынын тарыхы Аалы Токомбаевден башталгандыгын эч ким тана албайт.

Алыстаган сайын тоо бийик дегендей, акындын эмгектери, чыгармалары мезгил сыноосунан өтүп, элдик кадыр-барк тапты.

1990-жылдагы өкмөттүн чечими менен Аалы Токомбаев жашаган үйдө акындын мемориалдык үй-музейи ачылган. Ачылышы 1996-жылдын 31-майында болуп, иштегенине чейрек кылым болуп калыптыр. Бул жылдары музейге республикабыздын төрт бурчунан, чет өлкөлөрдөн келген делегациялардын, коомдук ишмерлердин, карапайым адамдардын кызыгуусу артып, айткан каалоо-тилектери бизди кубандырбай койбойт. Азыркы кезде бул музейден башка дагы эки музей ачылды. Анын бири – өзү туулуп-өскөн Кемин районунун Кайыңды айылында, экинчиси борбор шаарыбыздын Аалы Токомбаевдин ысымын алып жүргөн №24 мектеп-гимназиясында. Бул да болсо мезгилдин талабы экен. Аалы атабыздын өмүр жолу, чыгармалары элге, өзгөчө өсүп келе жаткан жаш муунга зарыл болгону үчүн музейлери ачылып жаткандыр.

Бирок, интернет айдыңындагы маалыматтар бизди өкүндүрбөй койбойт. Ошол материалдардагы ачуу суроолорго, кур айып-тоолорго жооп берип коюнуу туура көрдүм. Убакыт учкан куштай өтүп улуу муундун арабыздан кетиши менен аларды толкундаткан окуялар элдин эсинен кете берет экен. Кээ бир окуялар легендага, имишке айланып, кандайдыр бир жаңы мааниге ээ болгонсуп калгандай.

Жакында эле кыргыз элинин чыгаан уулдарынын бири Касым Тыныстановдун 120 жылдык мааракесине карата интернет булактарына журналисттердин макалалары жарыяланды. Анда баггы эле Касым Тыныстанов менен Аалы Токомбаевдин ортосундагы тиреши айтылган. 24кнн журналисти Гульмира Маканбай кызынын версиясы боюнча А.Токомбаев күнү-түнү, тынбай «донос» жазган киши экен.

Ал журналист ушундай макала жазып сенсация кылбасам, эч ким окубайт деген акылсыз ойдо окшойт.

Касым менен Аалынын 20-30-жылдардагы саясий процесстердин тегерегинде болгон дискуссиялары жөнүндө Токомбаева Тамара Алиевна «Улуулукутун татаал жолу» (А.Токомбаев адабият макалаларда, эскерүүлөрдө, документтерде, «Бийиктик», 2004) деген китебинде А.Токомбаевдин чыгармачылык дүйнөсүн ар тараптуу чагылдырган. Жазуучунун поэзия, проза, драматургия, адабий сын жанрларындагы изденүүлөрү тууралуу жазылган макалалар жана ал тууралуу замандаштарынын эскерүүлөрү, айрым документтер да камтылган.

Анда Аалы Токомбаевдин кызы Тамара да дал ушул маселеге токтолуп: «Мен эмес, К.Тыныстановдун өзү, өз колу менен жазган каты жооп берсин деп Тыныстановдун Белоцкийге жазган катын келтирген.

“Тов. Белоцкий.

В добавление к моим устным Вам сообщениям по вопросу о сборнике стихов «О

Ленине» сообщаю следующее:

Рукопись этого сборника попала на рецензию ко мне и получила с моей стороны отрицательный отзыв как неверно трактующий образ Ленина как вождя ленинизма, а также изображающая «вождем» Троцкого. В результате моего заключения сборник в Киргизии не был опубликован. Издан он Изд.

ПАРТ-ТОМ, СРЕД. АЗ. Бюро ЦК ВКП (б) в 1927 г. в городе Ташкенте. После этого часть издания была уже распространена на киргизском языке при Кирг. Обком ВКП (б), которая была мною составлена и передана комиссии, которая с ней согласилась и постановила изъять сборник.

Постановление должно было быть санкционировано Бюро ОК, а было ли это сделано мне не известно. Однако я думаю, что санкций этой не было, так как в 1933 г. я не мог найти соответствующего постановления.

В защиту этого сборника в той же газете выступил Рахматулин. Против последнего мною была помещена статья в той же газете. В 1933 году в связи с юбилеем поэта появилась статья Рахматулина (тогда члена бюро ОК и

редактора газеты), где опять восхваляет сборник и попытку мою изъять его квалифицирует как контрреволюционную см. газету «Кызыл-Кыргызстан» от 6-го июля 1933 г. Экземпляра этой газеты у меня к сожалению не сохранилось, так как я передал его тов. Таукину вместе с моим заявлением от 10.VII и 2. VIII. 1934 года.

В связи с вышеуказанной статьей тов. Рахматулина мною было подано заявление на имя бюро ОК (при руководстве Шахрая), которое осталось без результата. Такова история вопроса.

Ввиду того, что автор сборника не отказался от него, как от неправильного трактуемого образа Ленина и ленинизма, ввиду того, что имеется статья Рахматулина, восхваляющий сборник, а также ввиду того, что не было решения ОК об указанных документах и сборник «О Ленине» еще кое-где читается как советский документ, следовало бы автору сборника тов. Токомбаеву, а также тов. Рахматулину в печати осудить свои неправильные взгляды, придерживаться народной пословицы «Лучше поздно, чем никогда»

К настоящему объяснению прилагаю: 1. Отрывки из сборника на русском языке. 2. Черновик моего заявления в 1933 году на имя Бюро Ока. 8/11-1937.

(Тыныстанов, Архив Кирг.фил. ИМЛ. основание: 391.оп.5).

Бул катка комментарийдин кереги жок го дейм.

Тамара Токомбаева:

“Көп узабай 1937-жылы 16-октябрда атам камалып, 1939-жылдын июлунда бошоду.

Ал эми 1937-1939-жылдардын оор кырдаалында кээ бир акын-жазуучулардын айткандарын, берген көрсөтмөлөрүн (НКВДга) атам да билчү. Бирок эч качан эч кимисине «сен ушинттиң эле» деп алардын сары изине чөп салган эмес. Тескерисинче «Мени - жамандабаса, мени душман деп жазбаса менин артымдан алар да камалмак. Мен чыдаганга чыдай албай өлүп калмак» деп аларды аячу. Жазуучулар Союзунун төрагасы

болуп туруп, камалса бири калбай камалмак, бирок:

Мен ушакчы боло албайм,

Токсон кыйна күнүгө.

Адам тартып, кан кечип,

Баргым келбейт үйүмө...

деген сөзүнө бекем турганы төмөнкү документтерден көрүнүп турат:

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ОБ ОСВОБОЖДЕНИИ (стр. 171, дело №61-60). 4 июля 1939 г. ОБВИНЯЕМЫЙ ТОКОМБАЕВ ААЛЫ В ПРЕДЪЯВЛЕННОМ ОБВИНЕНИИ СЕБЯ НЕ ПРИЗНАЛ ВИНОВНЫМ, В СВОИХ ПОКАЗАНИЯХ НИКОГО НЕ ОКЛЕВЕТАЛ.

Ушул эле китепте Асанбек Стамов «Доордун уулдары-доордун кулдары...» деген макаласында мындай деп жазган: «Тыныстанов улуу окумуштуу, улуу инсан, чоң акын экенинде талаш жок. Эли-журтуна маркумдун арбагы ыраазы болсун, анын гүлдөй өмүрүн кыйган кара доорго наалат.

Азыр Касымдын мурасына кеңири жол ачылган кез. Бирок, ошого карабастан маркумдун өмүр жолун, мурасын окуп үйрөнүүдө бир беткейликке жол берип жаткандайбыз. Андай бир беткейликтин башаты дагы эле болсо, башка бир улуу акын А.Токомбаевди жаман аттуу кылууда болуп отурат.

Ошентип, эми башкабыз жетишип калгансып, алп акын Аалыкенин арбагы менен күрөшө баштадык. Ал турсун Тыныстановду каматып, анын өмүрүн кыйган да А.Токомбаев имиш. Бирок мунун баары чындыкка жуушпаган,

жалаа, ушак экенин К.Тыныстановдун архивде сакталып калган Белоцкийге жазган каты далилдеп жатсачы.» (Улуулукутун татаал жолу», 236-бет, «Эркин Тоо» гезитинин 1992-ж. 30-майдагы санынан алынган).

Бул саптар мындан 30 жыл мурда жазылган. Бирок, Гульмира Маканбай кызы сыяктуу журналисттерди мындай так маалыматтар кызыктырбаганы өкүнүчтүү. Сенсациянын артынан кууп, улуу адамдардын ар-намысына шек келтирүү адепсиздиктин иши. Бул бир гана журналисттик баяндамага гана жооп болду.

Макаламды Акбар Рыскуловдун ыр саптары менен аяктагым келип турат.

Ар кимге жакпаса да, жакса дагы,

Ашыра айтуу эмес максат аны:

Аалыке-адабият ар-намысы,

Аалыке-акындардын аксакалы!

Аалы Токомбаевдин Үй-музейинин директору, элге билим берүүнүн отличниги Рахат АБДЫКЕЕВА

АДАБИЯТ БОЮНЧА УЛУТТУК СЫНАК

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинен караштуу Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик агенттиги (Кыргызпатент) Кыргыз Республикасынын авторлорунун арасында Улуттук сынак жарыялайт.

Сынак төмөнкү номинацияда өткөрүлөт:

- 1) проза
- 2) драма
- 3) иллюстрацияланган балдар көркөм адабияты;
- 4) илимий-популярдуу чыгарма.

Иштер 2021-жылдын 25-ноябрынан 2022-жылдын 30-апрелине чейин кабыл алынат. Сынакка куралгы 30 жаштан жогорку авторлор катыша алат. Жибериленген чыгармалар мурда эч жерде жарыяланбаган болушу керек!

Сынактын жеңүүчүлөрүнө чыгармачылык иштеринин жарык көрүүсүнө финансылык жардам көрсөтүлөт.

Чыгарманын көлөмү А4 форматтагы Microsoft Word документи тибинде, Times Nev Roman арибинде, 14-өлчөмдө терилип (саптардын аралыгы-1, 1,5), 600 бетке чейин болууга тийиш.

Сынактын жобосу менен www.Patent.kg сайтынан таанышып чыгууга болот.

Сынакка Жобонун №1 тиркемесине ылайык өтүнмөнү толтуруп, 2022-жылдын 30-апрелине чейин Катчылыктын dinara.akun@patent.kg электрондук почтасына, же болбосо Кыргызпатенттин дарегине: 720021, Бишкек шаары, Москва көчөсү 62ге жөнөтүү керек.

Байланыш телефондор:
(0312) 68-04-71,
(0700) 84-83-29,
(0552) 84-83-29

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫ АСЫЛБЕК ШАРИПОВИЧ ЖЭЭНБЕКОВДУ КЫЛМЫШ-ЖАЗА ЖООПКЕРЧИЛИГИНЕ ТАРТУУГА МАКУЛДУК БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАШКЫ ПРОКУРОРУНУН 2021-ЖЫЛДЫН 24-НОЯБРЫНДАГЫ №08-02 СУНУШТАМАСЫ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты А.Ш. Жээнбековду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын Башкы прокурорунун 2021-жылдын 24-ноябрындагы №08-02 сунуштамасын, атайын депутаттык комиссиянын маалымдамасын (тиркелет) карап жана талкуулап, атайын депутаттык комиссиянын төрагасынын маалыматын угуп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 78-беренесинин 1-бөлүгүн, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатынын статусу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 28-беренесин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты А.Ш.Жээнбековду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын Башкы прокурорунун сунуштамасын кароо боюнча атайын депутаттык комиссиянын (мындан ары – Комиссия) төрагасы, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты К.К.Исаевдин маалыматы эске алынып,
2. Кыргыз Республикасынын Башкы прокуроруна Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Асылбек Шарипович Жээнбековду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүүдөн баш тартылсын.
3. Комиссиянын маалымдамасы жана ушул токтом Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин расмий сайтына жайгаштырылсын жана “Эркин-Тоо” газетасына жарыялансын.

Төраганын орун басары

А.К.КАСЫМАЛИЕВА

Бишкек шаары, 2021-жылдын 8-декабры, №5019-VI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

ЖОГОРКУ КЕНЕША КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ПРЕДСТАВЛЕНИИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ОТ 24 НОЯБРЯ 2021 ГОДА №08-02 О ДАЧЕ СОГЛАСИЯ НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ ДЕПУТАТА ЖОГОРКУ КЕНЕША КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ЖЭЭНБЕКОВА АСЫЛБЕКА ШАРИПОВИЧА К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ

Рассмотрев и обсудив представление Генерального прокурора Кыргызской Республики от 24 ноября 2021 года №08-02 о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова А.Ш., справку специальной депутатской комиссии (прилагается), заслушав информацию председателя специальной депутатской комиссии, руководствуясь частью 1 статьи 78 Конституции Кыргызской Республики, статьей 28 Закона Кыргызской Республики «О статусе депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики», Жогорку Кенеш Кыргызской Республики **постановляет:**

1. Информацию депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Исаева К.К. – председателя специальной депутатской комиссии по рассмотрению представления Генерального прокурора Кыргызской Республики о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова А.Ш. (далее – Комиссия) принять к сведению.
2. Отказать Генеральному прокурору Кыргызской Республики в даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова Асылбека Шариповича.
3. Разместить справку Комиссии и настоящее постановление на официальном сайте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики и опубликовать в газете «Эркин-Тоо».

Заместитель Торага

А.К.КАСЫМАЛИЕВА

г.Бишкек, 8 декабря 2021 года, №5019-VI

СПРАВКА

специальной депутатской комиссии по результатам рассмотрения представления Генерального прокурора Кыргызской Республики Зулусева К.Т. о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова А.Ш. с лишением его депутатской неприкосновенности

Генеральным прокурором Кыргызской Республики Зулусевым К.Т. 26 ноября 2021 года внесено в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики представление о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова Асылбека Шариповича.

В соответствии с постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики №5006-VI от 1 декабря 2021 года была создана специальная депутатская комиссия (далее – Комиссия) для рассмотрения постановления Генерального прокурора Зулусева К.Т. о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова А.Ш. с лишением его депутатской неприкосновенности (далее – представление), в составе депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики: К.К. Исаев («Кыргызстан»), А.А. Абдугапаров («Республика – Ата-Журт»), М.С. Бакиров («Бир Бол»), Т.И. Икрамов («Өнүгүү – Прогресс»), Е.Г. Строкова (СДПК), А.С. Токторов («Кыргызстан»), Э.Т. Токтошев («Ата-Мекен»). Председателем комиссии был избран депутат Исаев К.К. Депутатская комиссия изучив представленные Генеральной прокуратурой документы, заслушав информацию представителей ГКНБ и Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики и проведя беседу с адвокатом депутата Жээнбекова А.Ш., установила:

31 мая 2021 года депутату Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш. Жээнбекову Генеральным прокурором Кыргызской Республики было вручено уведомление о подозрении в совершении преступления, предусмотренного ч.2 ст. 319 УК Кыргызской Республики.

Из представленных материалов следует, что уведомление о подозрении в совершении преступления А.Жээнбекову вручено без достаточных оснований, при отсутствии доказательной базы.

Следует подчеркнуть, что в представленных материалах кроме домыслов и предположений, прямых доказательств, подтверждающих вину депутата А.Ш. Жээнбекова не имеются. Кроме того, в представлении Генерального прокурора Кыргызской Республики обоснованность необходимости предъявления обвинения в совершении преступления, предусмотренного ч.2 ст. 319 УК Кыргызской Республики основывается лишь на показаниях депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Узакбаева, А.Батырбекова и И.Пирматова, которые давали эти показания находясь под стражей в СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики и заключили соглашение со следствием, что дает основание относиться критически к правдивости их показаний.

Представители ГКНБ и Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики, приглашенные на заседание специальной комиссии. На предложение представить документальные доказательства вины депутата А.Жээнбекова являющиеся основанием для дачи согласия на привлечение его к уголовной ответственности, не смогли представить их, ссылаясь на тайну следствия.

Кроме того, следственными органами не учтены доводы ряда депутатов на отдельные пункты проекта постановления, озвученные в ходе заседания Жогорку Кенеша от 20 июня 2012 года, 22 июня 2012 года и 27 июня 2012 года, зафиксированные стенограммой данных заседаний.

Изучением стенограмм заседаний Жогорку Кенеша Кыргызской Республики от 20 июня 2012 года, 22 июня 2012 года 27 июня 2012 года, не подтверждаются факты умышленного затягивания принятия решения Торага Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбековым по проекту постановления, предложенного Временной депутатской комиссией Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

В соответствии с Законом Кыргызской Республики «О регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутаты на заседаниях парламента имеют право задавать вопросы по предложенным проектам документов, делать замечания, внести свои предложения, Торага Жогорку Кенеша Кыргызской Республики не имеет право прекращать обсуждение и ставить на голосование по своему усмотрению.

Торага Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш. Жээнбеков вел заседания парламента строго в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики».

В части доводов следствия о том, что подготовленный депутатом Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Узакбаевым проект постановления носит исключительно рекомендательный характер несостоятельны, так как оба проекта постановления, вынесенные на голосование носят рекомендательный

характер, что подтверждается простым изучением проектов постановлений.

Следствием не установлено, сколько всего проектов внесено другими фракциями. Из стенограммы заседаний Жогорку Кенеша следует, что на рассмотрение депутатов наряду с проектом постановления, предложенного временной депутатской комиссией, также были предложены несколько других вариантов постановлений.

Комиссия считает, что следствием не установлено по какой причине лидер фракции Ата-Мекен О.Ч.Текебаев 22 июня 2012 года предложил проект постановления от своей фракции и по какой причине поручено трем профильным комитетам Жогорку Кенеша Кыргызской Республики подготовить согласованный вариант постановления.

Постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики от 27 июня 2012 года №2117-V «Об отчете временной депутатской комиссии по проверке и изучению соблюдения ЗАО «Кумтор оперейтинг компани» норм и требований по рациональному использованию природных ресурсов, охране окружающей среды, безопасности производственных процессов и социальной защите населения в районе воздействия деятельности золотодобывающего рудника, а также состояния осуществления государственного контроля, образованной постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики №1642-V от 15 февраля 2012 года» были приняты исчерпывающие меры по реализации отчета депутатской комиссии.

Согласно Закону Кыргызской Республики «О Регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» Жогорку Кенеш - парламент Кыргызской Республики - является высшим представительным органом, осуществляющим законодательную власть и контрольные функции в пределах своих полномочий с соблюдением принципа разделения государственной власти, и основывается на принципах свободного выражения мнений и коллегиального принятия решений.

Решения Жогорку Кенеша Кыргызской Республики принимались в соответствии со ст. 77 Конституции Кыргызской Республики в редакции 2010 года на заседаниях путем голосования депутатов и оформлением постановлений.

Утверждать о том, что велись отдельные переговоры и на депутатов было оказано какое-либо давление, и они по указанию, принуждению голосовали за проект постановления от 27 июня 2012 года – несостоятельны, так как это не подтверждается представленными материалами.

В соответствии с Законом Кыргызской Республики “О статусе депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики” торага не имеет властных полномочий давать председателю комитетов и депутатам обязательные для исполнения указания.

Отсутствуют показания депутатов о том, что они по указанию спикера Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбекова голосовали против проекта постановления, предложенного временной депутатской комиссией Жогорку Кенеша Кыргызской Республики. Согласно Закону «О статусе депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутаты свободны при осуществлении своих депутатских полномочий.

Генеральной прокуратурой Кыргызской Республики нарушены требования ст. 78 Конституции Кыргызской Республики, т.к. согласно статье 78 Конституции Кыргызской Республики от 5 мая 2021 года следует, что привлечение депутата к уголовной ответственности допускается только с согласия большинства от общего числа депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Согласно уголовно-процессуальному кодексу Кыргызской Республики в редакции 2017 года, следует, что вручение уведомления о подозрении в совершении преступления фактически является привлечением к уголовной ответственности, так как на основании врученного уведомления о совершении преступления депутату Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбекову судом была применена мера пресечения в виде содержания под стражей.

Таким образом, следует, что Генеральная прокуратура Кыргызской Республики должна была обратиться с представлением о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбекову до вручения последнему уведомления о подозрении в совершении преступления.

Необходимо отметить, что 29 июня 2021 года Комитет по правопорядку, борьбе с преступностью и противодействию коррупции Жогорку Кенеша Кыргызской Республики рассмотрел вопрос о законности привлечения действующих депутатов к уголовной ответственности и применения в отношении них меры

пресечения в виде заключения под стражу, отметил, что были нарушены требования ч. 1 ст. 78 Конституции Кыргызской Республики, которая требует получения согласия большинства депутатов на привлечение депутатов к уголовной ответственности, а утверждение Генеральной прокуратуры о том, что вручение уведомления о подозрении в совершении преступления и применение меры пресечения в отношении депутата не является привлечением к уголовной ответственности - несостоятельными.

Генеральная прокуратура Кыргызской Республики лишь через шесть месяцев содержания под стражей депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбекова в целях приведения в соответствие с требованиями ст. 78 Конституции Кыргызской Республики, обратилась с представлением о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Вступившая в силу с 1 декабря 2021 года новая редакция УПК Кыргызской Республики устранила противоречия между положениями Конституции Кыргызской Республики и старой редакцией УПК Кыргызской Республики, четко определив порядок привлечения депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики к уголовной ответственности и недопустимость его задержания и привлечение к уголовной ответственности без согласия большинства депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Таким образом, со вступлением в силу новой редакции УПК Кыргызской Республики депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбеков должен был незамедлительно освобожден из СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики до получения согласия Жогорку Кенеша Кыргызской Республики на его привлечение к уголовной ответственности.

Изучив и проанализировав представленные на рассмотрение комиссии документы и материалы, выслушав представителей Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики, следственных органов ГКНБ Кыргызской Республики и адвоката депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбекова, специальная депутатская комиссия Жогорку Кенеша Кыргызской Республики приходит к следующим выводам:

1. Признать, что депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбеков был привлечен к уголовной ответственности и заключен под стражу в нарушении требований ст.78 Конституции Кыргызской Республики, без согласия большинства депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

2. В связи с вступлением в силу новой редакции УПК Кыргызской Республики депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбеков подлежал немедленному освобождению из СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики.

3. Отметить, что согласно ст. 24 Закона Кыргызской Республики “О статусе депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики” депутат, как народный избранник находится под защитой народа и государства, и в течении всего срока действия мандата, так и после него не может подвергаться преследованиям за высказываемые суждения или за результаты голосования.

4. Признать отсутствие достаточных оснований для удовлетворения представления Генерального прокурора Кыргызской Республики о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Жээнбекова А.Ш. по ч.2 ст. 319 УК (редакция 2017 г.), поскольку он при рассмотрении отчета временной депутатской комиссии о результатах проверки деятельности золотодобывающего предприятия “Кумтор”, обсуждении проекта постановления и принятия решения, действовал в соответствии с требованиями Закона Кыргызской Республики “О Регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики”.

5. Предложить Жогорку Кенешу Кыргызской Республики: отказать Генеральному прокурору Кыргызской Республики в даче согласия на привлечение к уголовной ответственности, с лишением депутатской неприкосновенности в отношении депутата Жээнбекова Асылбека Шариповича, о чем подготовить проект постановления и внести на заседание Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Председатель специальной депутатской комиссии

К.Исаев

Члены специальной депутатской комиссии

**А.Абдугапаров
М.Бакиров
Т.Икрамов
Е.Строкова
А.Токторов
Э.Токтошев**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ
КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫ ТӨРӨБАЙ ЗАКИРОВИЧ
ЗУЛПУКАРОВДУ КЫЛМЫШ-ЖАЗА ЖООПКЕРЧИЛИГИНЕ
ТАРТУУГА МАКУЛДУК БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАШКЫ ПРОКУРОРУНУН 2021-ЖЫЛДЫН
24-НОЯБРЫНДАГЫ №08-02 СУНУШТАМАСЫ ТУУРАЛУУ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН
ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Т.З.Зулпукаровду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын Башкы прокурорунун 2021-жылдын 24-ноябрындагы №08-02 сунуштамасын, атайын депутаттык комиссиянын маалымдамасын (тиркелет) карап жана талкуулап, атайын депутаттык комиссиянын төрагасынын маалыматын угуп, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 78-беренесинин 1-бөлүгүн, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатынын статусу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 28-беренесин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Т.З. Зулпукаровду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын Башкы прокурорунун сунуштамасын кароо боюнча атайын депутаттык комиссиянын (мындан ары – Комиссия) төрагасы, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты К.К.Исаевдин маалыматы эске алынып,

2. Кыргыз Республикасынын Башкы прокуроруна Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Төрөбай Закирович Зулпукаровду кылмыш-жаза жоопкерчилигине тартууга макулдук берүүдөн баш тартылсын.

3. Комиссиянын маалымдамасы жана ушул токтом Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин расмий сайтына жайгаштырылсын жана “Эркин-Тоо” газетасына жарыялансын.

Төраганын орун басары

А.К.КАСЫМАЛИЕВА

Бишкек шаары, 2021-жылдын 8-декабры, №5020-VI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

ЖОГОРКУ КЕНЕША КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

**О ПРЕДСТАВЛЕНИИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРОРА КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ ОТ 24 НОЯБРЯ 2021 ГОДА №08-02
О ДАЧЕ СОГЛАСИЯ НА ПРИВЛЕЧЕНИЕ ДЕПУТАТА ЖОГОРКУ
КЕНЕША КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ЗУЛПУКАРОВА ТОРОБАЯ
ЗАКИРОВИЧА К УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ**

Рассмотрев и обсудив представление Генерального прокурора Кыргызской Республики от 24 ноября 2021 года №08-02 о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Зулпукарова Т.З., справку специальной депутатской комиссии (прилагается), заслушав информацию председателя специальной депутатской комиссии, руководствуясь частью 1 статьи 78 Конституции Кыргызской Республики, статьей 28 Закона Кыргызской Республики «О статусе депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики», Жогорку Кенеш Кыргызской Республики **постановляет:**

1. Информацию депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Исаева К.К. – председателя специальной депутатской комиссии по рассмотрению представления Генерального прокурора Кыргызской Республики о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Зулпукарова Т.З. (далее – Комиссия) принять к сведению.

2. Отказать Генеральному прокурору Кыргызской Республики в даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Зулпукарова Торобая Закировича.

3. Разместить справку Комиссии и настоящее постановление на официальном сайте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики и опубликовать в газете «Эркин-Тоо».

Заместитель Торага

А.К.КАСЫМАЛИЕВА

г.Бишкек, 8 декабря 2021 года, №5020-VI

СПРАВКА

**специальной депутатской комиссии по результатам рассмотрения представления Генерального прокурора Кыргызской Республики
Зулушева К.Т. о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики
Зулпукарова Т.З. с лишением его депутатской неприкосновенности**

Генеральным прокурором Кыргызской Республики Зулушевым К.Т. 26 ноября 2021 года внесено в Жогорку Кенеш Кыргызской Республики представление о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Зулпукарова Торобая Закировича.

В соответствии с постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики №5006-VI от 1 декабря 2021 года была создана специальная депутатская комиссия (далее Комиссия) для рассмотрения представления Генерального прокурора Зулушева К.Т. о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Зулпукарова Т.З. с лишением его депутатской неприкосновенности (далее - представление), в составе депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики: К.К.Исаев («Кыргызстан»), А.А.Абдугапаров («Республика-Ата-Журт»), М.С.Бакиров («Бир-Бол»), Т.И.Икрамов («Онугуу-Прогресс»), Е.Г.Строкова (СДПК), А.С.Токторов («Кыргызстан»), Э.Т.Токтошев («Ата-Мекен»). Председателем комиссии был избран депутат Исаев К.К.

Депутатская комиссия изучила все документы, представленные Генеральной прокуратурой Кыргызской Республики, выслушав информацию и доводы представителей следственных органов и прокуратуры, адвокатов депутата Зулпукарова Т.З. и установила:

31 мая 2021 года депутату Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З.Зулпукарову Генеральным прокурором Кыргызской Республики было вручено уведомление о подозрении в совершении преступления, предусмотренного ч.2 ст.319 УК Кыргызской Республики.

Из представленных материалов следует, что уведомление о подозрении в совершении преступления Т.З.Зулпукарову вручено без достаточных оснований, при отсутствии доказательной базы.

Следует подчеркнуть, что в представленных материалах кроме домыслов следствия, прямых доказательств, подтверждающих вину депутата Т.З.Зулпукарова в совершении преступления не имеются.

Кроме того, в представлении Генерального прокурора Кыргызской Республики обоснованность необходимости предъявления обвинения в совершении преступления, предусмотренного ч.2 ст.319 УК Кыргызской Республики основывается лишь на косвенных показаниях депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Узакбаева, который давал эти показания, находясь под стражей в СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики и заключил соглашение со следствием, что дает основание относиться критически к правдивости его показаний.

Необходимо отметить, что следственные органы трактуют инициирование альтернативного проекта постановления Жогорку Кенеша Кыргызской Республики как проявление преступного сговора отдельных депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, при этом игнорируя тот факт, что в процессе деятельности Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, согласно Закону КР «О регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутаты вправе обсуждать предлагаемые проекты решений Жогорку Кенеша, высказывать свою точку зрения, в том числе критическую, а также вносить предложения о внесении изменений, дополнений в них, инициировать альтернативные проекты решений.

При обсуждении проекта постановления Жогорку Кенеша, подготовленного временной депутатской комиссией по проверке деятельности золотрудного месторождения “Кумтор” ряд депутатов высказывали свои замечания касательно некоторых его пунктов.

Так, лидер фракции «Ата-Мекен» О.Ч.Текебаев 22 июня 2012 года предложил проект постановления от своей фракции, вследствие чего по инициативе ряда депутатов трем профильным комитетам Жогорку Кенеша Кыргызской Республики было поручено подготовить согласованный вариант постановления.

Согласно Закону Кыргызской Республики «О регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» Жогорку Кенеш – парламент Кыргызской Республики – является высшим представительным органом, осуществляющим законодательную власть и контрольные функции в пределах своих полномочий с соблюдением принципа разделения государственной власти, и основывается на принципах свободного выражения мнений и коллегиального принятия решений.

Согласно статье 10 Закона КР «О статусе депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутаты имеют право вносить предложения и замечания по повестке дня, порядку ведения заседания, процедурным и другим вопросам в порядке, предусмотренном Регламентом Жогорку Кенеша, участвовать

в прениях, вносить предложения, замечания и поправки по существу обсуждаемых вопросов.

Согласно части 1 статьи 24 того же закона депутат Жогорку Кенеша не может подвергаться преследованиям за высказываемые в связи с депутатской деятельностью, суждения или за результаты голосования в Жогорку Кенеше Кыргызской Республики как в течение срока его полномочий, так и после его истечения.

Изучением стенограмм заседаний Жогорку Кенеша Кыргызской Республики от 20 июня 2012 года, 22 июня 2012 года, 27 июня 2012 года, не установлены факты умышленного затягивания принятия решения Торага Жогорку Кенеша Кыргызской Республики А.Ш.Жээнбековым, депутатом Т.З.Зулпукаровым по проекту постановления, предложенного временной депутатской комиссией Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

В части доводов следствия о том, что подготовленный депутатом Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Узакбаевым проект постановления носит исключительно рекомендательный характер несостоятельны, так как оба проекта постановления, вынесенные на голосование несут рекомендательный характер, что подтверждается их содержанием.

Постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики от 27 июня 2012 года №2117-V «Об отчете временной депутатской комиссии по проверке и изучению соблюдения ЗАО «Кумтор оперейтинг компании» норм и требований по рациональному использованию природных ресурсов, охране окружающей среды, безопасности производственных процессов и социальной защите населения в районе воздействия деятельности золотодобывающего рудника, а также состояния осуществляемого государственного контроля, образованной постановлением Жогорку Кенеша Кыргызской Республики №1642-V от 15 февраля 2012 года» были приняты исчерпывающие меры по реализации отчета депутатской комиссии, и даны поручения соответствующим государственным органам.

Решения Жогорку Кенеша Кыргызской Республики принимались в соответствии со ст. 77 Конституции Кыргызской Республики в редакции 2010 года на заседаниях путем голосования депутатов и оформлением постановлений.

Представители следственных органов и органов прокуратуры, приглашенные на заседание специальной депутатской комиссии на предложение членов комиссии представить доказательства обоснованности выдвинутых в отношении депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики обвинений, указанных в Представлении Генерального прокурора Кыргызской Республики, не смогли этого сделать.

Отсутствуют какие-либо доказательства утверждения того, что якобы Т.З. Зулпукаров склонил других депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики голосовать против проекта постановления, предложенного временной депутатской комиссией Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Согласно Закону «О статусе депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутаты свободны при осуществлении своих депутатских полномочий. Депутат Т.З.Зулпукаров не обладал какими-либо властными полномочиями в отношении других депутатов.

Генеральной прокуратурой Кыргызской Республики нарушены требования статьи 78 Конституции Кыргызской Республики, согласно которой привлечение депутата к уголовной ответственности допускается только с согласия большинства от общего числа депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Согласно УПК Кыргызской Республики в редакции 2017 года, вручение уведомления о подозрении в совершении преступления фактически является привлечением к уголовной ответственности, так как на основании врученного уведомления о совершении преступления депутату Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Зулпукарову судом была применена мера пресечения в виде содержания под стражей.

Таким образом, следует, что Генеральная прокуратура Кыргызской Республики должна была обратиться с представлением о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Зулпукарова до вручения последнему уведомления о подозрении в совершении преступления.

Необходимо отметить, что 29 июня 2021 года Комитет по правопорядку, борьбе с преступностью и противодействию коррупции Жогорку Кенеша Кыргызской Республики рассмотрев вопрос о законности привлечения действующих депутатов к уголовной ответственности и применения в отношении них меры пресечения в виде заключения под стражу, отметил, что бы-

ли нарушены требования ч. 1 ст. 78 Конституции Кыргызской Республики, которая требует получения согласия большинства депутатов на привлечение депутатов к уголовной ответственности, а утверждение Генеральной прокуратуры о том, что вручение уведомления о подозрении в совершении преступления и применение меры пресечения в отношении депутата не является привлечением к уголовной ответственности - не самостоятельными.

Генеральная прокуратура Кыргызской Республики лишь через шесть месяцев содержания под стражей депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.Зулпукарова в целях приведения в соответствие с требованиями ст.78 Конституции Кыргызской Республики, обратилась с представлением о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Вступившая в силу с 1 декабря 2021 года новая редакция УПК Кыргызской Республики устранила противоречия между положениями Конституции Кыргызской Республики и старой редакцией УПК Кыргызской Республики, четко определив порядок привлечения депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики к уголовной ответственности и недопустимость его задержания и привлечение к уголовной ответственности без согласия большинства депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Таким образом, со вступлением в силу новой редакции УПК Кыргызской Республики депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З.Зулпукаров должен был незамедлительно освобожден из СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики до получения согласия Жогорку Кенеша Кыргызской Республики на его привлечение к уголовной ответственности.

Изучив и проанализировав представленные на рассмотрение комиссии документы и материалы, выслушав представителей Генеральной прокуратуры Кыргызской Республики, следственных органов ГКНБ Кыргызской Республики и адвокатов депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З. Зулпукарова, специальная депутатская комиссия Жогорку Кенеша Кыргызской Республики приходит к следующим выводам:

1. Признать, что депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З.Зулпукаров был привлечен к уголовной ответственности и заключен под стражу в нарушении требований ст.78 Конституции Кыргызской Республики, без согласия большинства депутатов Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

2. В связи с вступлением в силу новой редакции УПК Кыргызской Республики депутат Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З.Зулпукаров подлежал немедленному освобождению из СИЗО ГКНБ Кыргызской Республики.

3. Отметить, что согласно ст. 24 Закона Кыргызской Республики «О статусе депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики» депутат, как народный избранник находится под защитой народа и государства, и в течении всего срока действия мандата, так и после него не может подвергаться преследованиям за высказываемые суждения или за результаты голосования.

4. Признать отсутствие достаточных оснований для удовлетворения представления Генерального прокурора Кыргызской Республики о даче согласия на привлечение к уголовной ответственности депутата Жогорку Кенеша Кыргызской Республики Т.З.Зулпукарова от ч.2 ст. 319 УК (редакция 2017 г.), поскольку он при рассмотрении отчета временной депутатской комиссии о результатах проверки деятельности золотодобывающего предприятия “Кумтор”, обсуждении проекта постановления и принятии решения, действовал в соответствии с требованиями Закона Кыргызской Республики «О Регламенте Жогорку Кенеша Кыргызской Республики».

5. Предложить Жогорку Кенешу Кыргызской Республики: отказать Генеральному прокурору Кыргызской Республики в даче согласия на привлечение к уголовной ответственности, с лишением депутатской неприкосновенности в отношении депутата Зулпукарова Торобая Закировича, о чем подготовить проект постановления и внести на заседание Жогорку Кенеша Кыргызской Республики.

Председатель специальной депутатской комиссии

К.Исаев

Члены специальной депутатской комиссии

**А.Абдугапаров
М.Бакиров
Т.Икрамов
Е.Строкова
А.Токторов
Э.Токтошев**

**СПЕЦИАЛЬНОЕ УВЕДОМЛЕНИЕ
О ЗАКУПКАХ**

- Наименование тендера: **Поставка ЭИТО оборудования для целевых СООППВ/МРВ на конкурсной основе Джалал-Абадской области;**
- Номер контракта: **№ARIS-IsDB-RWSSIP-G-SH-21-4;**
- Наименование финансирования: **Кредит №/Грант №: KGZ 1013;**
- Наименование проекта: **Проект улучшения сельского водоснабжения и санитарии.**

Правительство Кыргызской Республики получило финансирование от Исламского банка развития (ИБР) на покрытие расходов проекта «Улучшения сельского водоснабжения и санитарии», и намеревается использовать часть средств для осуществления платежей в рамках контракта на поставку ЭИТО оборудования для целевых СООППВ/МРВ на конкурсной основе Джалал-Абадской области.

Агентство развития и инвестирования сообществ Кыргызской Республики (АРИС) настоящим приглашает правомочных участников тендера подавать запечатанные в конверты конкурсные предложения на №ARIS-IsDB-RWSSIP-G-SH-21-4 «ЭИТО оборудования для целевых СООППВ/МРВ на конкурсной основе Джалал-Абадской области».

Участникам предлагается ознакомиться с конкурсной документацией для получения полного спектра критериев до подачи конкурсного предложения. Если имеются какие-либо расхождения между настоящим специальным уведомлением о закупках и конкурсной документацией, конкурсная документация имеет преимущественную силу.

Конкурсные торги будут проводиться путем запроса ценовых предложений (шопинг), как указано в Руководстве ИБР по закупке товаров и работ при финансировании Исламским Банком Развития (апрель 2019 года), и открыты для всех правомочных участников, как это определено в Руководстве по закупкам. Кроме того, ознакомьтесь с пунктами 1.18-21, в которых изложена политика ИБР относительно конфликта интересов.

Заинтересованные правомочные участники могут получить полный комплект конкурсной документации на русском языке после прохождения обязательной регистрации на сайте АРИС (www.aris.kg).

Все конкурсные предложения должны быть доставлены по указанному ниже адресу до **11.00 утра (по местному времени) 27 декабря 2021 года**. Они будут вскрыты сразу после этого в присутствии представителей участников торгов, которые пожелают принять участие по адресу ниже. Опоздавшие конкурсные предложения будут отклонены и возвращены нераспечатанными.

Адрес, упомянутый выше:

**Проект улучшения сельского водоснабжения и санитарии.
Кабинет №9, отдел закупок;
Кому: Т. Маралбаеву, координатор проекта;
720040, ул. Боконбаева, 102;
г. Бишкек, Кыргызская Республика;
Тел.: +996 (312) 30-18-05 (126);
Электронная почта: zakupki@aris.kg;
Веб-сайт: www.aris.kg.**

С/О-347

Общество с ограниченной ответственностью

«ПЕРВАЯ МЕТАЛЛОБАЗА»

осуществило шестой выпуск именных процентных облигаций.

- Количество облигаций - **100 000 экзemplяров;**
- Цена размещения одной облигации - **1000 сом;**
- Доходность - **16% годовых;**
- Срок обращения: **36 (тридцать шесть) месяцев со дня начала размещения;**
- Выплата процентов: **каждые 3 (три) месяца;**
- Дата начала размещения облигаций - **24 декабря 2021 года;**
- Дата окончания размещения облигаций - **2 декабря 2022 года.**

Ознакомьтесь с условиями публичного предложения и проспектом эмиссии, а также приобрести облигации можно через андеррайтера выпуска - ОсОО ФК «СЕНТИ», Лицензии Государственной службы регулирования и надзора за финансовым рынком при Правительстве КР №172, №173 от 18.05.2018 г., по адресу: г. Бишкек, пр. Чуй, 219, 9-й этаж.

Телефоны: (0312) 61-45-89, (0559) 61-00-25.

Более подробная информация на сайте: www.senti.kg

Именные процентные облигации внесены в Единый государственный реестр ценных бумаг Кыргызской Республики **3 декабря 2021 года** (Регистрационный номер KG 0206209619).

Эмитент: Общество с ограниченной ответственностью «Первая Металлобаза», юридический адрес: Кыргызская Республика, г.Бишкек, ул.К.Акиева, 57-10.

Н-980

Мамлекеттик камсыздандыруу уюмунун Ысык-Көл облусунун филиалы турак жайларды милдеттүү түрдө камсыздандыруу полистеринин 223 даанасы жоголуп кеткендигине байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Камсыздандыруу полистердин номерлери көрсөтүлгөн

АС 163735-163735	239845-239845	130310-130310	64963-64963
164405-164408	130613-130613	194680-194680	197144-197156
239910-239911	163688-163688	239144-239144	197186-197190
130611-130611	194700-194700	30850-30850	240441-240468
163654-163655	239142-239142	197128-197142	240174-240174
194663-194672	197251-197251	197184-197184	239420-239420
239111-239111	50888-50888	240469-240473	239913-239913
130318-130318	197173-197181	47946-47949	196931-196931
65141-65150	197109-197109	163740-163740	163809-163809
197168-197172	8027-8027	195769-195769	194674-194678
240435-240439	194260-194264	239381-239381	49450-49460
36281-36282	195755-195755	130625-130625	65138-65139
163744-163749	239856-239856	129800-129800	197158-197166
32612-32625	130620-130620	239558-239567	197192-197200
		239146-239147	30025-30025

ОТЧЁТ

ОАО «МФК «АБН»

о выплате дохода по облигациям второго выпуска (рег.№KG 0202211510 от 14.08.2020 г.) за пятый процентный период, дата выплаты с 3 декабря 2021 г.

Общее количество владельцев облигаций (физ. и юр. лица)	96
Общая сумма начисленных доходов (сом)	1 462 500
Общее количество владельцев облигаций, получивших доходы (физ. и юр. лица)	84
Сумма выплаченных доходов, в сомах	1 401 862,50
Сумма не выплаченных доходов, в сомах	60 637,50
Количество владельцев облигаций, по которым не выплачены доходы (физ. лица)	12
Количество облигаций, по которым не выплачены доходы (экз.)	1 617
Причина не выплаты	не востребованы инвестором*

* Причина невыплаты и предполагаемая дата выплаты: На дату предоставления отчета проценты не востребованы инвесторами. Выплата процентов будет производиться по мере их явки в ОАО «МФК «АБН», предполагаемая дата выплаты: с даты востребования.

Н-981

ОАО «КЫРГЫЗЛИФТ»

юр.адрес: Чуйская обл., Иссык-Атинский р-н, с.Новопокровка, ул.Фрунзе, 429, ОКПО 03402710,

вид ценных бумаг, простые именные акции KG 0105081721 и привилегированные акции KG 0301081723, настоящим уведомляет о существенном факте:

6 декабря 2021 г. акционер, аффилированное лицо ОАО, член Совета директоров Сатаркулов Т.Б. получил в дар от Казаченко О.Г. 1618 простых и 98 привил.акций, общая номинальная стоимость 10713 сом, доля в УК 0,35%.

ОАО «НЭСК» ПАНСИОНАТ «ЭЛ-НУРУ»

ОБЪЯВЛЯЕТ ОТКРЫТЫЕ ТОРГИ В ФОРМЕ КОНКУРСА НА ОТХОДЫ ЧЕРНОГО И ЦВЕТНОГО МЕТАЛЛА (САМОВЫВОЗ) ТРЕБОВАНИЕ ДЛЯ УЧАСТИЯ КОНКУРСА:

1. Копия паспорта.
2. Коммерческое предложения на виды металлов: черный металл, медь, алюминий, латунь б/у.
3. Гарантийное письмо об оплате в случае выигрыша торга.
4. Гарантийное обязательство конкурсной заявки (залог) в размере 3000 (три тысячи) сом, (предъявить квитанцию или платежное поручение об оплате залога). Реквизиты организации:

ОАО «НЭСК» пансионат «Эл-Нуру» г.Чолпон-Ата, ул.Акматай-Ата, 1 ИНН: 02512200110100, р/с 1091320100040125, ФОАО «Оптим Банк» г.Чолпон-Ата БИК 109013.

Критерии оценки конкурса:

1. Наивысшая предложенная цена за один килограмм.
2. Полнота всех документов.

Заявки принимаются в запечатанных конвертах, со вложенными документами до **10.00 ч. 18.12.2021 г.** вскрытия заявок **18.12.2021 г. 11.00 ч.** по адресу: г.Чолпон-Ата, ул.Акматай-Ата, 1.

Тел.: (0709) 55-52-86.

Р.Ж.

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ!**Совет директоров ОАО «Айгул»**

уведомляет Вас о созыве внеочередного общего собрания акционеров ОАО «Айгул», которое состоится в 11.00 часов 30 декабря 2021 года по адресу: г. Бишкек, пр. Чуй, 147, в здании ОАО «Айгул».

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Избрание счетной комиссии.
2. О крупных сделках.
3. Об условиях и порядке реализации права требования выкупа у акционеров Общества, в связи с крупными сделками.
4. Об уполномоченном представителе ОАО «Айгул» в дочерних Обществах.

- Время начала регистрации акционеров - **9.50 часов.**
- Время окончания регистрации акционеров - **10.50 часов.**
- Дата списка акционеров, имеющих право на участие во внеочередном общем собрании акционеров (дата закрытия реестра) - **10 декабря 2021 года.**
- С материалами, подлежащими представлению акционерам при подготовке к проведению собрания, можно ознакомиться в ОАО «Айгул» по адресу: г. Бишкек, пр. Чуй, 147. Телефоны для справок: (0550) 63-13-63.

В случае невозможности Вашего участия в работе собрания Вы можете передать право голоса своему уполномоченному представителю по доверенности, оформленной в соответствии с требованиями законодательства КР.

Примечание: акционерам необходимо иметь при себе паспорт, а представителям акционеров паспорт и доверенность.

Голосование по вопросу №2 может повлечь возникновение права у акционеров, проголосовавших «против», требовать выкупа Обществом принадлежащих им акций по цене, определяемой в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Ибрагимов Орунбай Исламовичке тиешелүү мам. акт №828087 (27.01.2019-ж.) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-989

Утерян свидетельство на право пользования земельной долей серия ЧАН№57 на имя Кыдырбаева Уран Базарбековича (от 25.01.1999 г.) за №57 считать недействительным.

Осмоналиева Батыйга тиешелүү жер үлүшүнө жеке менчик укугу жөнүндө күбөлүк серия ЧЖ-VIII №0406 75 га жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-979

В связи с утерей Дог. Мены №11835 (от 30.06.2015 г.) и гос. акта о праве частной собственности №405113 (от 26.09.2012 г.) на имя Федотова Александра Викторовича считать недействительными.

Н-986

Жети-Өгүз районунун Ырдык айылынын жашоочусу Календиоров Курмандын наамындагы 01.04.1995-жылы берилген жер тилкесинин жер участкасуна (үлүшүнө) болгон жеке менчик укугу жөнүндө сериясы ЫР-259, №042054 күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-666

В связи с утерей свидетельства на право частной собственности на земельный участок (доли) серии №0022720 (от 02.06.2010 года) выданный Кара-Бууринским районного управления по землеустройству и регистрации прав на недвижимое имущество на имя Кожомсеитова Рыскул считать недействительным.

П/П-057

В связи с утерей свидетельства на право пользования земельной долей серии ТКШ №189 (от 27.02.2001 года) выданный Кара-Бууринским районного управления по землеустройству и земельным ресурсом на имя Озубекова Бакыта считать недействительным.

П/П-242

В связи с утерей трудовой книжки на имя Жапарова Төлөнбека Мухамеджановича считать недействительным.

Н-984

В связи с утерей свидетельства о государственной регистрации код ОКПО 26608584, ИНН 20712198200733 на имя ЧП Жороева Канатбека Жамалидиновича считать недействительным.

Н-987

Шаршеналиев Руслан Абдылисаевичке тиешелүү 2001-жылдын 3-мартында берилген жер үлүшүнө жеке менчик укугу жөнүндө күбөлүк №8317 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-988

В связи с утерей гос. акта серии Ч№255128 на имя Койчумановой Нинагуль Джумабековны считать недействительным.

Н-985

Подразделение службы судебных исполнителей
Ак-Суйского района Иссык-Кульской области
ОБЪЯВЛЯЕТ ПУБЛИЧНЫЕ ТОРГИ

по продаже заложенного имущества, в виде жилого дома находящейся по адресу: с.Теплоключенка, ул.Октябрьская №21, с начальным (стартовым) продажным ценам при реализации жилого дома с земельным участком, в сумме 792 282 (семьсот девяносто две тысячи двести восемьдесят два) сомов.

Торги состоятся 10.01.2022 года в 11.00 часов по адресу: Иссык-Кульская область, Ак-Суйский район, с.Теплоключенка, ул.Октябрьская №21, со стартовой стоимостью в сумме 792 282 (семьсот девяносто две тысячи двести восемьдесят два) сомов.

Лицам желающим принять участие на торгах необходимо внести гарантийный взнос в размере 5% от стартовой стоимости имущества т.е. в сумме 39 614 (тридцать девять тысяч шестьсот сорок четыре) сомов за день до начала торгов на депозитный счет ПССИ Ак-Суйского района.

Прием заявок на участие в аукционе заканчивается 10.01.2022 года. Участник выигравший публичные торги должен не позднее семи дней оплатить полную покупную стоимость имущества, с зачетом суммы задатка, внесенного им до началом аукциона.

При уклонении от подписания протокола или не оплаты покупателем всей причитающейся с него суммы в установленный срок, сумма задатка ему не возвращается.

Организатор торгов судебный исполнитель ПССИ Ак-Суйского района Асанбеков Б.О.

С-636

За дополнительной справкой обращаться в ПССИ Ак-Суйского района Иссык-Кульской области по адресу: с.Теплоключенка, ул.Шапак Баатыра, 111, тел.: (03948) 9-24-13, с. тел.: (0702) 57-58-88.

АГЕНТСТВО РАЗВИТИЯ И
ИНВЕСТИРОВАНИЯ СООБЩЕСТВ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ (АРИС)

Проект «Региональное экономическое развитие»
Запрос на выражение заинтересованности
(Консультационные услуги – Отбор компании)

Отбор консультационной компании на проведение информационной кампании, социальной мобилизации и диагностики в целях построения цепочек добавленной стоимости и создания продуктивных партнерств в Ошской области и г. Ош и их дальнейшего развития.

Подробное техническое задание можно будет получить после регистрации на официальном сайте АРИС: www.aris.kg

Выражение заинтересованности должно быть доставлено в письменной форме по указанному ниже адресу (лично, по почте, по факсу или по электронной почте) до 18.00 часов (местное время) 28 декабря 2021 года.

Минимальные требования, предъявляемые к компаниям, можете узнать на официальном сайте АРИС.

Агентство Развития и Инвестирования
Сообществ Кыргызской Республики (АРИС)
кабинет 11, Отдел закупок
720040, ул. Боконбаева, 102
г. Бишкек, Кыргызская Республика.
Тел.: +996(312) 62-07-52, + 996 (312) 30-18-05 (доб. 118)
Tel: +996 (312) 62-07-52
Fax: +996 (312) 62-47-48
Web site: www.aris.kg

С/О-346

ОАО
«КЕРЕМЕТ БАНК»

(адрес: г. Бишкек, ул.Т.Молдо, 40/4)

сообщает об изменениях в списке лиц, входящих в органы управления.

Решениями Совета директоров от 7 декабря 2021 года:

- удовлетворено заявление Председателя Совета директоров Мамытовой Кастору Касымбековны о добровольном сложении полномочий Председателя и члена Совета директоров ОАО «Керемет Банк» с 7 декабря 2021 года.
- Давлесов Айбек Насырович избран на должность Председателя Совета директоров с 8 декабря 2021 года;
- Мамытова Кастору Касымбековна назначена Председателем Правления ОАО «Керемет Банк» с 8 декабря 2021 года.

С-032

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«НАЦИОНАЛЬНАЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКАЯ
ХОЛДИНГОВАЯ КОМПАНИЯ»

уведомляет, что 7 декабря 2021 года в 16.00 ч. состоялось внеочередное общее собрание акционеров Общества по адресу: г. Бишкек, ул.Ахунбаева, 119. Кворум собрания составил - 100%.

№ п/п	Порядок рассмотренных вопросов повестки дня внеочередного общего собрания акционеров	Итоги голосования: «За» - %	Решения, принятые внеочередным общим собранием акционеров
1.	О составе Счетной комиссии.	100%	Утвердить счетную комиссию в лице представителя независимого реестродержателя ОсОО «СККР Реестр» Мегер В.А.
2.	По созданию Национальным энергохолдингом дочернего общества, в организационно-правовой форме ОсОО, с уставным капиталом 10 000 сом, деятельностью которого будет внедрение зеленой энергетики (СЭС, ВЭС), а также установка и дальнейшее обслуживание оборудования для зарядки электромобилей по всей территории Кыргызской Республики.	100%	Национальному энергохолдингу создать дочернее общество в организационно-правовой форме ОсОО, с уставным капиталом 10 000 сом, деятельностью которого будет внедрение зеленой энергетики (СЭС, ВЭС), а также установка и дальнейшее обслуживание оборудования для зарядки электромобилей по всей территории Кыргызской Республики.

С-380

ОАО «КЭРЦ»

НАСТОЯЩИМ УВЕДОМЛЯЕТ О СУЩЕСТВЕННОМ ФАКТЕ:

8 декабря 2021 года в 16.00 часов по адресу: г.Бишкек, ул.Ахунбаева, 119 состоялось внеочередное общее собрание акционеров, форма проведения - очная, кворум собрания - 100%.

НА СОБРАНИИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

- 1.1. Возложить функции счетной комиссии на Турдукееву Г.Н. - представителя независимого реестродержателя ОсОО «Фонд-регистр».
- 2.1. Утвердить бюджет ОАО «КЭРЦ» на 2021 год с учетом внесенных изменений.

С-364

Кара-Буура райондук соттук аткаруучулар
кызмат бөлүмүнүн соттук аткаруучусу

насыялык карызды Назарматов Уланбек Узбековичтин 2014-жылдын 11-декабрындагы сатып алуу, сатуу келишиминин негизинде менчик укугу катталган Кара-Буура районунун Аманбаев айыл аймагынын идентификациялык коду 6-01-01-0007-0585, №1946 контурунда жайгашкан аянты 1,40 га жер үлүшүнүн баштапкы баасы 50 170 (элүү миң бир жүз жетимиш) сом деп аныкталып, мүлктү сатуу боюнча биринчи ачык соода-сатык (аукцион) жарыялайт.

Соода-сатык 20-январь 2022-жылы саат 11.00дө мүлк жайгашкан дарегинде өткөрүлөт. Катышуучулар алдын ала 3 күндүк мөөнөттө соода-сатык бөлгөнчө чейин турак жайдын баштапкы баасынын 5% өлчөмүндө сумманы аванс катары Кара-Буура райондук САКБнын депозиттик счёту №4406012100000139, ОКПО 21501686, ИНН 01912199710086, СФКР 03021, БИК 440001, ААК РСК банкына төгүүгө милдеттүү.

Соода-сатыкта утуп алган адамдын төккөн суммасы сатып алуу баасына кошулат.

Кара-Буура райондук соттук аткаруучулар
кызмат бөлүмү, тел.: (0708) 68-99-60.

С-291

ОАО «БИШКЕКСУТ»

ПУБЛИКУЕТ РЕЗУЛЬТАТЫ РОЗЫГРЫША ПРИЗОВОГО
ФОНДА ДЕВЯТОЙ НЕДЕЛИ СТИМУЛИРУЮЩЕЙ ЛОТЕРЕИ
«ВЕСЁЛЫЙ МОЛОЧНИК».

В розыгрыше принимали участие коды, зарегистрированные в период 26.11.2021 г. - 30.11.2021 г. (восьмая неделя).

Дата и время проведения розыгрыша: 03.12.2021 г., 14.00 часов.

Место проведения розыгрыша: город Бишкек, проспект Чуй, 12а. Онлайн-трансляция розыгрыша осуществлена на странице ОАО «Бишкексут» в Instagram по адресу: <https://www.instagram.com/bishheksut/>

Информация о выигранных кодах:

Набор продукции (20 штук): 195468308, 337266725, 818761012, 732191119, 988880116, 755990288, 450349504, 874880071, 873098978, 518378459, 983570330, 467421042, 608928787, 742485867, 668100878, 359067048, 605244611, 585533424, 974336576, 798007358

Набор посуды Daily Cook Tefal (1 шт): 350287962

Миксер Moulinex (1 шт): 488962570

Блендер погружной Braun (1 шт): 803507694

Мультипекарь Redmond (1 шт): 903633247

Мультиварка Tefal (1 шт): 208509095

Денежный перевод в размере 50 000 сом (1 шт): 967075013

Подразделение службы судебных исполнителей

ОБЪЯВЛЯЕТ ВТОРИЧНЫЕ ПУБЛИЧНЫЕ ТОРГИ
- НА ИМУЩЕСТВО:

нежилое помещение (по документам лечебное учреждение, фактически - салон красоты) площадью - 60,92 кв.м., находящееся по адресу: г.Токмок, 1 мкр., д. 2, кв. 37 принадлежащее Нураковой Салтанат Насаркуловне.

Стартовая продажная цена 1 186 000

(один миллион сто восемьдесят шесть тысяч) сом.

Торги состоятся 11 января 2022 года в 10.00 часов по месту расположения имущества. Желающим принять участие в торгах за 1 день до торгов необходимо внести гарантийный взнос - 5% от начальной стартовой стоимости на расчетный счет ПССИ г.Токмок, «РСК Банк» Токмокский филиал БИК 129012, депозитный счет 4403092100000155.

Организатор торгов ПССИ города Токмок, ул.Ленина, 389,
тел.: (03131) 6-29-73, 6-29-87, (0507) 77-76-26.

Судебный исполнитель ПССИ г.Токмок Акылбеков К.А.

Н-978

ПССИ Первомайского района г.Бишкек

ОБЪЯВЛЯЕТ ПУБЛИЧНЫЕ ТОРГИ

на имущество 63/100 доли жилого дома по ул.Садыгалиева г.Бишкек, путем продажи с публичных торгов, установив его начальную (стартовую) продажную цену в размере 16 000 долларов США.

Для участия в торгах необходимо внести 5% от начальной (стартовой) продажной стоимости, до начала торгов на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек. Покупная цена должна быть внесена не позднее 7 дней после торгов на депозитный счет ПССИ Первомайского района г. Бишкек по следующим реквизитам: «ЦК при МФ КР, БИК 440001, р/сч. 4402012100000440, ИНН 00405199510158, код платежа 14238900.

Торги состоятся 11 января 2022 г. в 10.00 часов по месту нахождения имущества.

Организатор торгов судебный исполнитель Сулайманова Н.Б.

По всем интересующимся вопросам обращаться по тел.: (0312) 30-31-26 или (0703) 62-82-02 или по адресу: г.Бишкек, ул.Абдрахманова, 132, каб. 20.

Н-977

ЖОГОЛДУ

УТЕРЯ

Өзгөн шаарынын тургуну
Джапаркулова Мухаббатхон
Собиржановнага
таандык мамлекеттик акт
Ч №1041695 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

П/П-013

Өзгөн шаарынын тургуну
Махмудов Иномжон
Шавакатбековичке
таандык мамлекеттик акт
Ч №1041695 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

П/П-978

В связи с утерей гос.
акта Ч№199143 на имя
Маматалиевой Риты
Каримовны считать
недействительным.

Н-973

Мамбетшаев Майрамбекке
тиешелүү мам. акт
Ч №337598 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-971

В связи с утерей
регистрационный документ
по налогу на добавленную
стоимость серии КНС
№010442 от 25 декабря
2014 года считать
недействительным.

Н-976

Утерянное свидетельства
о праве частной
собственности на земельный
участок выданный на
имя Дастаева Рыспая
Турдубековича №0059521
от 03.03.2015 г. считать
недействительным.

Н-983

Өзгөн районунун Жыгалды
айыл өкмөтүнүн Прогресс
айылынын тургуну Атаканова
Сейрингул Сарыбаевнага
таандык тартуулоо
келишими (12.09.2019-ж.б.)
жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

П/П-374

В связи с утерей
свидетельства о праве
частной собственности на
земельный участок (доли)
№002841 на имя Юбуза
Абдулла Бебезовича считать
недействительным.

Н-982

В связи с утерей диплома
№СД 110234199 на имя
Жамакеева Чынгыза
Кубанычбековича считать
недействительным.

Н-975

Чуйское предприятие высоковольтных электрических сетей ф/л ОАО «НЭСК»

ОБЪЯВЛЯЕТ ОТКРЫТЫЕ ТОРГИ

в форме конкурса на трансформаторное масло б/у (слитые с выключателей 110-220 кВ) и на топочный мазут б/у (слитые с выключателей 6-10,35 кВ) на условиях самовывоза.

- 1) Лот №1 - трансформаторное масло б/у в количестве 148 000 кг, стартовая цена 30,2 сом за 1 кг.
- 2) Лот №2 - топочный мазут б/у в количестве 48 000 кг, стартовая цена 13,3 сом за 1 кг. (указанное стартовая цена без учёта НДС)

ТРЕБОВАНИЯ ДЛЯ УЧАСТИЯ В КОНКУРСЕ:

1. Свидетельства о регистрации юридического лица.
2. Предоставить нотариально заверенную копию лицензии на право деятельности на утилизацию, хранение, захоронение, уничтожение отходов токсичных материалов и веществ, в том числе радиоактивных или предоставить устав с указанием такого права.
3. Коммерческое предложение на трансформаторное масло б/у и на топочный мазут б/у.
4. Гарантийное письмо об оплате в случае выигрыша торга.
5. Гарантийное обязательство конкурсной заявки (залог) в размере 400 000 (четыреста тысяч) сом (предъявить квитанцию об оплате залога).
6. Предоставить экологический паспорт.

Критерии оценки конкурса:

1. Наивысшая предложенная цена.
2. Полнота всех документов.
3. Обязательное участие в каждом предложенном лоте.

Заявки принимаются в запечатанных конвертах, со вложенными документами до **10.00 ч. 10 января 2022 г.** по адресу: г.Бишкек, ул.Кийизбаева, 204, 2 этаж, приемная ЧУПВЭС. Конкурс состоится по указанному адресу **10 января 2022 г. в 13.30 ч.** по местному времени.

По всем вопросам обращаться по телефону: (0312) 53-15-21 либо по адресу: г.Бишкек, ул.Кийизбаева, 204.

Урматтуу акционер

“ТОО-ТЕК” ААК

кезексиз жалпы чогулушка акционерлерди чакырат. Добуш берүү ачык түрдө Бишкек ш., Тоголок Молдо көч., 60а, 119 каб. жүргүзүлөт.

Чогулушту өткөрүү күнү жана убактысы: **2021-жылдын 30-декабры, 11.00.**

Каттоо ошол эле күнү саат **09.55те** жүргүзүлөт. Чогулушка катышууга укуктуу акционерлердин тизмесин түзүү күнү **2021-жылдын 25-декабрында** төмөнкү күн тартибинде:

1. Эсептөө комиссиясын тандоо;
2. Ликвидациялык балансты бекитүү тууралуу.

Материалдар менен “Тоо-Тек” ААКдан таанышууга болот.
Тел.: (0557) 57-77-78, tootek@inbox.ru

C-568

Уважаемый акционер

ОАО «ТОО-ТЕК»

ОАО «Тоо-Тек» созывает внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Тоо-Тек», путём очного голосования, по адресу: г.Бишкек, ул.Тоголок Молдо, 60а, каб. 119.

Дата и время проведения собрания **30.12.2021 г., в 11.00.** Регистрация в тот же день, в **09.55.** Дата списка акционеров, имеющих право на участие в собрании: **25.12.2021 г., со** следующей повесткой дня:

1. Избрание счётной комиссии;
2. Об утверждении ликвидационного баланса.

С материалами можно ознакомиться в ОАО «Тоо-Тек», тел.: (0557) 57-77-78, tootek@inbox.ru.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

«Үмөталиев к., 101 дареги боюнча жайгашкан Улуттук банктын административдик имаратын капиталдык оңдоо» (жылуулук менен камсыздоо системасын, тосмону, көрктөндүрүүнү, суу түтүктөрүн жана сырткы агындылоо түйүндөрүн капиталдык оңдоо) объекти боюнча курулуш-монтаждоо жумуштарын аткарууну сатып алуу боюнча РЕСПУБЛИКАЛЫК АЧЫК СЫНАК ӨТКӨРӨТ:

Сынак боюнча документтер **2022-жылдын 18-январында саат 17.30га** чейин сынак документтерин кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын негизинде **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу берилет.

Сынакка чейинки конференция **2021-жылдын 29-декабрында саат 15.00дө** видеоконференция түрүндө өтөт. Конференцияга катышуу маселеси боюнча техникалык координаторго кайрылуу зарыл.

Сынак боюнча сунуштар **2022-жылдын 21-январында саат 10.00гө** чейин Бишкек шаары, Чүй пр., 168 дареги боюнча кабыл алынат.

Белгиленген убакыттан кийин тапшырылган сунуштар кабыл алынбайт жана каралбайт.

Сынак боюнча сунуштар салынган конверттер **2022-жылдын 21-январында саат 10.00дө** ачылат.

Уюштуруу маселелери боюнча **+996 (312) 66-91-53** телефон номери же **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу техникалык координаторго кайрылсаңыздар болот.

Подразделение службы судебных исполнителей Ак-Суйского района Иссык-Кульской области

ОБЪЯВЛЯЕТ ПУБЛИЧНЫЕ ТОРГИ (АУКЦИОН) ПУТЕМ ОБРАЩЕНИЯ ВЗЫСКАНИЯ НА НЕДВИЖИМОЕ ИМУЩЕСТВО

жилого дома с земельным участком расположенного по адресу: с.Теплоключенка, ул.Октябрьская №21, начальная (стартовая) продажная цена при реализации жилого дома с земельным участком, расположенного по адресу: с.Теплоключенка, ул.Октябрьская, дом №21 в сумме **792 282 (семьсот девяносто две тысячи двести восемьдесят два) сом.**

Торг состоится **10 января 2022 года в 11.00 часов** по адресу: **Ак-Суйский район, с.Теплоключенка, ул.Октябрьская №21.**

Взыскатель и должник вправе за свой счет опубликовать дополнительные извещения о проведении торгов в других средствах массовой информации и в информационно-телекоммуникационной сети интернет.

Взыскателю и должнику необходимо принять участие при проведении публичных торгов.

C-636

В связи с утерей свидетельства о праве собственности на земельную долю №2795 от 25.11.1998 г. на имя Тулекеева Абылкана считать недействительным.

H-967

В связи с утерей свидетельства на право пользования земельной долей №634 на имя Чылымова Мукай считать недействительным.

H-968

Мамбетшаева Кундузга тиешелүү мам. акт Ч№337599 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

H-971

Байланыш телефону: (03734) 5-00-36, (0704) 90-52-92.

H-972

ЗАО «Кыргызский Инвестиционно-Кредитный Банк»

сообщает о начале размещения именных процентных облигаций шестого выпуска

ПАРАМЕТРЫ ШЕСТОГО ВЫПУСКА ОБЛИГАЦИЙ:

- Количество облигаций: **200 000 экз.;**
- Цена размещаемых облигаций – **не менее 1 000 сом;**
- Доходность – **12% годовых;**
- Выплата процентов – **16 марта, 16 июня, 16 сентября и 16 декабря каждого года;**
- Срок обращения – **36 месяцев;**
- Дата погашения облигаций – **17 декабря 2024 года.**

Облигации будут размещаться путем публичного предложения с **17 декабря 2021 г. по 17 октября 2022 г.** Приобрести облигации можно через андеррайтера выпуска – ФК «Сенти», а также в любом филиале Банка.

Ознакомиться с условиями публичного предложения и проспектом, а также получить более подробную информацию о выпуске облигаций Вы можете по адресам:

1. **Головной офис КИСВ:** г. Бишкек, бул. Эркиндик, 21 (пер. ул.Московская), а также во всех отделениях Банка и на сайте: www.kicb.net; тел.: 62-01-01
2. **ФК «Сенти»:** г. Бишкек, пр. Чуй, 219, 9-й этаж, тел.: 61-46-47, 61-45-89, www.senti.kg

Выплата процентов по облигациям шестого выпуска за первый процентный период будет осуществляться **16 марта 2022 года.**

Выпуск ценных бумаг зарегистрирован **3 декабря 2021 года** Службой регулирования и надзора за финансовым рынком при Министерстве экономики и коммерции Кыргызской Республики (КГ 0206166918).

Лицензия НБКР 046

ЖОГОЛДУ УТЕРЯ

Свидетельства о праве частной собственности 0059327 (от 21.04.2015 г.) считать недействительным.

H-970

В связи с утерей свидетельства о праве частной собственности на земельный участок доли ЧА №485 (от 03.09.1998 г.) на имя Эгембердиева Мырзабека считать недействительным.

H-920

Башкы редактор

АЛЕНОВ
Бахпурбек
Абдыкарович

Кабылдама
62-38-75

Башкы редактордун 1-орун басары
КАРБОСОВА Жазгүл – 62-38-77
Башкы редактордун орун басары
ДЫЙКАНОВА Жылдыз – 62-38-78

Коммерциялык директор

САТЫКУЛОВ Орункул – 62-19-06 факс
Уюлдук тел.: (0705) 11-75-87
(0773) 11-75-87

Жооптуу катчы
КУЛАТАЕВА Бактыгүл – 62-38-71

Бөлүмдөр:

Саясат жана экономика
бөлүмү – 66-22-27
Маданият бөлүмү – 62-38-71
Укук бөлүмү – 62-18-64

Веб-сайт – 62-18-64

Коммерциялык бөлүм – 62-18-66

"Нормативдик актылар"
журналы – 62-38-71

Башкы эсепчи – 62-38-73

Компьютердик
борбор – 62-38-74

Жарнамалар кыргыз, орус, англис
тилдеринде берилет.

Жарнамалардын мазмунуна редакция жооп бербейт.

Мыйзамдар бир эле мезгилде кыргыз жана орус тилдеринде "Эркин-Тоо" гезитинде жарыяланып, ал расмий жарыялоо болуп эсептелет.

Автордун көз карашы редакциянын позициясын билдирбейт.

Биздин дарегибиз:

Бишкек шаары, 720040,
Абдумомунов көчөсү, 193.

erkintoo77@mail.ru
erkintonews@gmail.com

Юстиция министрлигинен берилген катталуу күбөлүгү №592

Жумасына эки ирет: шейшемби, жума күндөрү чыгат.

Индекси: 68451

"Учкун" ААКнын басмаканасында басылды.
Буйрутма №1210. Нускасы 4253
Басууга 09.12.2021-ж. саат 19.00де берилди
Сатык келишим баада

Маданият жүзү

ТЕАТРЛАРДЫ ОҢДОП-ТҮЗӨӨ ИШТЕРИ КАЧАН БҮТӨТ?

Азыркы учурда Бишкектеги Токтоболот Абдумомунов атындагы Кыргыз улуттук академиялык драма театры менен Ош шаарындагы Бабур атындагы Ош мамлекеттик академиялык өзбек музыкалык драма театры оңдоодон өтүп жатат. Бул тууралуу Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги билдирди.

Министрлик жакында улуттук драма театрдын имаратын оңдоо иштерин бүтүрүү үчүн бюджеттен кошумча 44 722 900 сом бөлүнгөн. Эске салсак, бул маданий жайды оңдоо иштери 2019-жылы эле башталган. Тактап айтсак, бюджеттен

Токтоболот Абдумомунов атындагы Кыргыз улуттук академиялык драма театрынын имаратын капиталдык оңдоого — 84 млн 605 миң 100 сом, Чыңгыз Айтматов атындагы Мамлекеттик улуттук орус драма театрынын имаратын

капиталдык оңдоого — 97 млн 658 миң 300 сом каралган болчу.

Бирок, бул эки театрда ушул кезге чейин ремонт иштери аягына чыга элек. Ал эми орус драма театрындагы оңдоо иштеринде ушул кезге чейин жылыш жок.

Биз борбор шаарыбыздагы аталган эки академиялык театрдын ремонт иштери эмне үчүн создуктурулуп жаткандыгына кызыгып, жетекчиликтерине кайрылдык.

Токтоболот Абдумомунов атындагы Кыргыз улуттук академиялык драма театрынын жетекчиси Асылбек ӨЗҮБЕКОВ:

- Биздин театрды капиталдык оңдоп-түзөөдөн өткөрүү чечими

Коомдогу көйгөй

ЗОРДУК-ЗОМБУЛУКТУ АЛДЫН АЛУУ МААНИЛҮҮ

Укук коргоо органдары акыркы жылдары Кыргыз Республикасында зордук-зомбулук фактылары көбөйүп баратканын баса белгилешүүдө. «Инновациялык чечимдер» коомдук бирикмеси акыркы 15 ай бою «Гендердик зомбулуктун курмандыктары үчүн мыйзамдын үстөмдүгүнө жана сот адилеттигине жетүүгө көмөктөшүү: алынган сабактар жана сунуштар» аталышындагы долбоор аркылуу атайын изилдөө жүргүзүшкөн. Анын натыйжасында мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары гендердик зомбулуктун алдын алуу боюнча профилактикалык иш-чараларды көрүшпөй тургандыгы аныкталган. Бул тууралуу «Инновациялык чечимдер» коомдук бирикмесинин юристи Курманбек Турдалиев билдирди.

Гендердик зомбулукка физикалык гана эмес, адам сатуу, алимент төлөөдөн качуу, никеге байланышкан үй-бүлөдөгү зомбулук жана башкалар кирет. Чүй жана Жалал-Абад облустарында мына ушундай зомбулуктун түрлөрү

көп катталууда. «Акыркы жылдарда гендердик зомбулук фактысы боюнча кризистик борборлорго кайрылгандардын саны өсүп, 2020-жылы 7729 адамды түзгөн. Аксакалдар сотуна кайрылгандардын саны тескерисинче азайып, 2020-жылы 540 кайрылуу катталган. Гендердик зомбулук боюнча соттолгондордун саны 2020-жылы 251 адамды түзүп, бул кайрылуулардын жалпы санынын 1,3% түзгөн», - дейт «Инновациялык чечимдер» коомдук бирикмесинин жетекчиси Анара Ниязова. Адистин айтымында акыркы учурларда катталып жаткан зомбулук фактыларына негедир укук коргоо органдары тарабынан жеткиликтүү көңүл бурулбай келет.

Ал эми Ички иштер министрлиги гендердик, башкача айтканда үй-бүлөлүк зордук-зомбулук менен күрөшүүдө кыйынчылыктар бар экендигин моюнга алат. Анткени, бардык эле жабырлануучулар ата-ийн органдарга расмий арыз менен кайрыла бербейт. Бул калктын менталитетине жана түшүнүгүнө жараша болууда.

Үй-бүлөлүк зордук-зомбулук көрсөтүү фактыларынын айрымдары кайгылуу аяктайт. Учурда Чүй облусунун Степное айылындагы аялдар абагында эркинен ажыратылып жаткан аялдардын 25 пайызы зомбулукка чыдабай, кордук көрсөткөн адамын өлтүрүп алгандар болуп эсептелет.

Кыргыз коомчулугунда зомбулуктан жабыркаган эркектер да бар экендигин белгилеп кетишибиз абзел. Эркектер көпчүлүк учурда эмоционалдык жана психологиялык зомбулукка дуушар болушат. Алар аялдары тарабынан кемсинтилип, кордук көрүп келишээрин психологдор белгилешүүдө.

Ал эми балдарга, өгөй балдарга карата жасалган зордук-зомбулуктун көбөйүшү өзүнчө чоң сөз.

Өспүрүмдөрдүн, ал тургай наристелердин зомбулукка кабылып жаткан фактылары жыл өткөн сайын көбөйүп бара жаткандыгын «Инновациялык чечимдер» коомдук бирикмесинин жетекчиси Анара Ниязова билдирди.

2019-жылы күзүндө кабыл алынган. Анда 84 млн 605 миң 100 сом каражат бюджеттен бөлүнүп, биз ишти баштаганбыз. 2019-жылдын аягына чейин долбоорлорду даярдап, тендерлерди жарыялап, дагы башка иштерди аткарганга 19 миллион сомдун тегерегинде акчаны сарптаганга жетишип калдык. Ошентип 2020-жыл келди. Бюджет дароо бекибегендиктен жазга чейин ремонт иштерин токтотууга аргасыз болгонбуз. Ал эми жазда пандемия башталып, карантин чаралары киргизилди. Андай шартта иштөө такыр мүмкүн эмес эле. Ишти күздө баштайбыз деп турган чакта октябрь окуялары болуп, бийлик алмашуулар орун алды. Ушундай кыйчалыш шартта да биз иштин аягына чыгарышыбыз керек болчу. Анткени, 2019-жылы башталган ремонт иштери биздин баш-аягыбызды жыйганга эч мүмкүнчүлүк бербеди. Андыктан жаңы келген бийликке маселебизди айтып кайрылдык. Алар абалыбызды түшүнүп, 20 миллион сом бюджеттен бөлүп берген. Биз республикалык бюджеттен берилген каражатка айнектерди, жылуулук берүү системаларды, көшөгөлөрдү, отургучтарды алмаштырууга жетишкенбиз жана LED-экран алдык. Жылытуу системаны такыр эле керектен чыккан эле. Аны абамеңен жылытуу системасына алмаштырдык. Отургучтарды Орусиядан, көшөгөлөрдү Түркиядан алып келдик. Андан сырткары имараттын сыртына эки чоң LED-экран орноттук. Көлөмү 4*7 метр болгон чоң экрандан биз анонсторду жана залкар актёр,

актрисалардын өмүр баяндарын берип турууну максат кылып жатабыз. Баннер – бул эски көрүнүш. Азыр замандын талабында бардык спектаклдер, аларга болгон даярдыктар лед экрандардан көрүнүп турушу керек. Мындай кадам менен өзүбүзгө көрүүчү тартууну максат кылдык. Ошентип, 2021-жылдын 4-октябрында калган 44 млн 722 900 (кырк төрт миллион жети жүз жыйырма эки миң тогуз жүз) сом каражат эсепке түшкөн. Азыр ремонт иштери кызуу жүрүп жатат. Иштин 70 пайызы бүтүп калды. Фоелерди оңдоо иштери жүрүүдө. Театр 1926-жылы негизделип, азыркы имарат 1972-жылы пайдаланууга берилген. 2022-жылы 96 жылдык мааракени белгилөө салтанатына чейин көрүүчүлөр үчүн эшигин ачат деген максат менен ишти илгерилетүүгө аракет кылып жатабыз.

Ал эми Ош шаарындагы өзбек музыкалуу драма театрында ремонт иштери жаңыдан башталды. Президент Садыр Жапаровдун ушул жылдын март айында Өзбекстанга болгон расмий иш сапарынын алкагында маданият тармагы да талкууланып, анда мамлекет башчылары аталган театрдын имаратын толугу менен оңдоп-түзөө боюнча макулдашышкан. Бул боюнча эки өлкөнүн маданият министрлери бир катар сүйлөшүүлөр жана жолугушууларды өткөрүп, долбоорду ишке ашыруу башталган. Ремонт иштерин Өзбекстан каржылоодо. Ош шаарынын мэриясы 2022-жылдын башында театр толук оңдолуп бүтүп, эшигин ачат деп билдирди.

Борбордогу Чыңгыз Айтматовдун ысымын алып жүргөн орус драма театрындагы оңдоп-түзөө иштери болсо ордунан жыла элек. Биз театрдын жетекчилигине кайрылып көрдүк. Бирок, жооп ала алган жокпуз. Театрдын кызматкерлеринин бири ремонт иштери башталгандан кийин жылытуу системалары оңдолгонун билдирди.

2019-жылы Абдылас Малдыбаев атындагы опера жана балет театры да оңдоп-түзөөдөн өткөрүү үчүн бюджеттен каражат бөлүнгөн. Жалпысынан 47 млн сом бөлүнүп берилип, оңдоп-түзөө иштери ошол эле жылы аяктаган.

Мындай зордук-зомбулуктардын көбөйүп жатышынын себеби эмнеде?

Коомдо үй-бүлөлүк зомбулук жетишпеген үй-бүлөлөрдө гана болот деген ой пикирлер бар. Бирок, мындай түшүнүктүн туура эместигин Россия Федерациясынын Москва мамлекеттик университетинин аялдар кеңеши тарабынан өткөрүлгөн иликтөөлөр далилдеп чыккан. Иликтөөдө үй-бүлөлүк зомбулук 61,6 пайыз жетишпеген үй-бүлөлөрдө болсо, 38,4 пайыз жакшы жашаган үй-бүлөлөрдө болору аныкталган. Финансы жагынан жетишпеген жана билим деңгээли төмөн үй-бүлөлөрдүн көйгөйү алкоого ичимдик жана физикалык зомбулук менен байланыштуу. Ал эми билим деңгээли жогору, бирок финансы жагынан жетишпеген үй-бүлөлөрдө көбүнчө экономикалык

жана психологиялык зомбулук күчөгөн. Финансы жактан кирешеси жогору үй-бүлөлөрдө зомбулук психологиялык, физикалык жана сексуалдык мааниге ээ. Кыскасы, азыркы коомдо зомбулуктун түрүн табууга болот. Бирок, биз зомбулук фактылары катталып, анын кылмыш катары каралышына жана күнөөлүүлөрдүн жаза тартышына көңүл буруудан мурун жаман адаттардын булагын таап, андан арылуу менен алектенишибиз маанилүү. Адвокаттардын айтымында азыркы коом психологдордун кызматына муктаж. Андан сырткары балдарга тарбия берүү, билим берүү тармагына, коомдогу мамилелердин жакшы нукка бурулушун үйрөткөн сабактардын болушу зарылчылык болуп турат.

**Бетти даярдаган
Жазгүл КЕНЖЕТАЕВА**